

ΙΚ!

Σ

ΜΒ

Β.

ΣΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΜΟΝΗ ΕΓΚΡΙΜΕΝΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΜΒ' ΝΟΜΟ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΚΔΟΥΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Handwritten signature and scribbles, possibly 'Κωνσταντίνος'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

888

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Δημήτριον Χ. Σεμιτέλον.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1882 Α. Β. Νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους Β. Διατάγματος περὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 14 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἐκθέσεως τῆς πρώτης ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὴν εἰς τὸν διαγωνισμόν ὑποβληθεῖσαν ἐπίτομον Γραμματικὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης ὑμῶν ἐγκρίνομεν ὅπως εἰσαχθῆ ἐπὶ τὴν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους ὡς μόνον δρακτικὸν βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ κράτους δημοσίων, δημοσυντηρητικῶν καὶ ἰδιωτικῶν. Καλεῖσθε δὲ ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ΑΜΒ' νόμου καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ΑΧΙ' Νόμου τῆς 20 Δεκεμβρίου 1887 καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1882 Β. Διατάγματος καὶ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ὡς ἀντικατεστάθη συμπληρωθὲν δι' ὁμοίον τῆς 4 Ἰουνίου 1884.

Ὁ ὑπουργὸς
Π. ΜΑΝΕΤΑΣ

Ὁ Διεκπεραιωτὴς
Σ. Μ. Παρίσης

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν διόχειρον ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότου θεωρεῖται ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον.

Ἀνέσθης Κωνσταντινίδης

ἩΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Τὰ γράμματα καὶ ἡ ἐκφώνησις αὐτῶν.

24-
1. Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ ἐπόμενα τρια καὶ εἴκοσι γράμματα (litterae λίττεραι): A a ἄ, B b μπέ, C c τσέ, D d ντέ, E e ἔ, F f ἔφ, G g γκέ, H h ἄ, I i ἱ, [J j ἰόδ], K k κά, L l ἔλ, M m ἔμ, N n ἔν, O o ὄ, P p πέ, Q q κοῦ, R r ἔρ, S s ἔς, T t τέ, U u οῦ, [V v βαῦ], X x ἔξ, Y y ῦ ψιλόν, Z z ζῆτα.

2. Διακρίονται δὲ τὰ γράμματα τῶν Λατίνων, ὡς καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰς φωνήεντα, ἐξ ὧν γίνονται καὶ δίφθογγοι, καὶ εἰς τύμφωνα.

3. Καὶ φωνήεντα μὲν εἶνε τὰ ἑξ ἑαυτῶν, α, ε, ι, ο, υ, γ ἐκφωνούμενα ὡς τὰ Ἑλληνικὰ α, ε, ι, ο, ου, υ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ φωνῆεν ι, ὅπερ ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ἰῶτα, εἶνε τὸ αὐτὸ τῷ συμφῶνῳ ι, ἧτοι τῷ j' ἐκφωνεῖται δὲ τὸ σύμφωνον ὡς τὸ Ἑλληνικὸν γάμμα, ἀλλ' αἰεὶ οὕτως, ὡς ἂν εἶπετο μετὰ τὸ γάμμα τὸ ἰῶτα· οἷον Janus (γιαῖνος) Ἰανός, jejunus (γεγιούνος) νῆστις, jocus (γιόκος) παιδιά.

ΣΗΜ. β'. Τὸ φωνῆεν υ ἐκφωνεῖται ὡς ου, οἷον unus (οῦνος) εἷς, καὶ εἶνε τὸ αὐτὸ τῷ συμφῶνῳ υ, ἧτοι τῷ v. Ἄλλ' ὅμως τὸ σύμφωνον ἐκφωνεῖται μετὰ τοῦ αἰεὶ ἐπομένου φωνήεντος οὐχὶ διακεκριμένως ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν μιᾷ συλλαβῇ, καὶ πλησιάζει εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βῆτα, διαφέρει δὲ αὐτοῦ κατὰ τοῦτο ὅτι δὲν ἄπτονται ἐντελῶς ἀλλήλων τὰ χεῖλη ὡς ἐν τῇ ἐκφώνησιν τοῦ βῆτα, ἀλλὰ προσεγγίζουσι μόνον πολὺ πρὸς ἄλληλα· οἷον vetus (οῦέτους) παλαιός.

4. Δίφθογγοι δὲ ἐν χρήσει εἶνε αἱ ἐπόμεναι τέσσαρες ae, oe, au, eu.

5. Καὶ ἡ μὲν ae ἐκφωνεῖται ὡς ἡ Ἑλληνικὴ αι, δηλαδή ὡς ε μακρὸν μετ' ἀνοικτοῦ στόματος καὶ διεστώτων χειλέων· οἷον Phaedrus (Φαίδρου) Φαῖδρος.

6. Ἡ δὲ *oe* ἐκφωνεῖται ὡς *e* μακρόν, σκοτεινότερον ὅμως καὶ μετὰ κεκλεισμένου *p*ως στόματος καὶ χειλέων, ὡς δηλαδὴ ἡ Γαλλικὴ *eu*· οἶον *Boeotia* (Βευότια) *Βοιωτία*.

7. Αἱ δὲ *au* καὶ *eu* ἐκφωνοῦνται ὡς τὰ ταχέως ἐκφωνούμενα *ἄου* καὶ *ἔου*· οἶον *causa* (κάουζα) *αἰτία*, *Eurus* ("Ευρους) *Εὔρος*.

8. Τῶν δὲ συμφώνων τὰ μὲν *f, k, l, m, n, p, r, x, z* ἐκφωνοῦνται ὡς τὰ Ἑλληνικὰ *φ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, ξ, ζ*.

9. Τὸ δὲ *b* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Γαλλικὸν *b* ἢ τὸ Ἑλληνικὸν *π*, ὅταν προηγῆται *μ*, ὡς *π, χ*. ἐν τῇ λέξει *ἀμπελος*, ἐν ἣ τὸ *π* ἐκφωνοῦμεν τραχύτερον παρὰ τὸ σύνθηες καὶ ὡς πού τὸ Γαλλικὸν *b*· οἶον *bibo* πίνω.

10. Τὸ δὲ *c* ἐκφωνεῖται πρὸ συμφώνων μὲν καὶ τῶν φωνηέντων *a, o, u* ὡς τὸ Ἑλληνικὸν *κ*· οἶον *cras* (κράς) *αὔριον*, *canis* (κάνις) *κύων*, *cor* (κόρ) τὸ *κῆρ* (*καρδία*), *cupio* (κούπιο) *ἐπιθυμῶ*· πρὸ δὲ τῶν *e, i, y, ae, eu* καὶ *oe* ὡς τὸ οἶον *cedrus* (τσιέδρους) *κέδρος*, *cibus* (τσιβους) *τροφή*, *Cyrus* (Τσύρους) *Κῦρος*, κτλ.

11. Τὸ δὲ *d* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Γαλλικὸν *d* ἢ τὸ Ἑλληνικὸν *τ*, ὅταν προηγῆται *ν*, ὡς *π, χ*. ἐν τῇ λέξει *ἐναρτίον*, ἐν ἣ τὸ *τ* ἐκφωνοῦμεν τραχύτερον παρὰ τὸ σύνθηες καὶ ὡς πού τὸ Γαλλικὸν *d*· οἶον *do* δίδωμι.

12. Τὸ δὲ *g* ἐκφωνεῖται ὡς *γγ* ἢ *γκ*, χωρὶς ὅμως νὰ ἀκούηται *τι ν*, ἀλλ' ὡς τραχὺ *γ*, ὡς ἐν τοῖς ἡμετέροις *γκαρύζω* καὶ *γκέμι*· οἶον *Gades* (Γκάδες) τὰ *Γάδειρα*.

13. Τὸ δὲ *h* οὔτε φωνῆεν οὔτε σύμφωνον ὃν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ δασὺ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκφώνησις τούτου ἀπώλετο παρ' ἡμῖν, λέγομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐκφωνῆται ἐκπεμπομένου δασέος πνεύματος ἐνδοθεν ἐκ τῶν πνευμόνων· χρεῖα ὅμως προσοχῆς, ὅπως μὴ ἐκφωνῆται ὡς τὸ ἡμέτερον *χ*, ἀλλ' ἀνοικτοῦ μένοντος τοῦ στόματος· οἶον *heros* (ἔρος) *ἥρας*.

14. Τὸ δὲ *k* ἔγραφον τὸ πάλαι μόνον ἐν τῇ ἀρχῇ λέξεων τινῶν ἐπομένου *a*· οἶον *kaput* (κάπουτ), *kalumnia* (καλούμνια), *Karthago* (Καρθάγο)· νῦν δὲ διέμεινεν ἐν χρήσει μόνον ἐν συντομίαις λέξεων· οἶον *K* = *Kaeso* (Καῖζο), *K*. ἢ *Kal.* = *Kalendae* (Καλένδαι)· ἄπερ πάλιν νῦν συνηθέστερον γράφονται διὰ τοῦ *c*.

15. Τὸ δὲ q ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν κάππα. Τὸ δὲ q μετὰ τοῦ γράμματος v καὶ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος μίαν ἀποτελοῦντα συλλαβὴν ἐκφωνοῦνται καὶ τὰ τρία ὡς ἐν μιᾷ συλλαβῇ οἶον aqua (ἄκουα) ὕδωρ.

16. Τὸ δὲ s ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν σ· μεταξὺ ὁμοῦ δύο φωνηέντων ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέξεως ἐκφωνεῖται ὡς ζ· οἶον Musa (Μοῦζα) Μοῦσα.

17. Τὸ δὲ t ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν τ· ἀλλ' ἢ συλλαβῆ ti, ἐπομένου φωνήεντος, ὡς τσι· οἶον conditio (κονδίτσιο) *συνθήκη* προηγουμένου δὲ ἐτέρου t ἢ s ἢ x, ἔτι δὲ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι, καὶ ὅταν τὸ i εἶνε μακρὸν ὡς τι· οἶον hostia (ἡόστια) *ιερεῖον*, Bruttii (Βρούττιοι) *Βρέτιοι*, mixtio (μίξιτιο) *μίξις*, Miltiades (Μιλτιάδες) *Μιλτιάδης*, totius (τοτίους) *ὅλου*.

18. Τὰ δασέα σύμφωνα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θ, φ, χ κυρίως εἰπεῖν δὲν ἔχει ἡ Λατινικὴ γλῶσσα· τούτων ἢ χρῆσις (th ἀντὶ θ, ph ἀντὶ φ, ch ἀντὶ χ) εἰσῆχθη ὕστερον εἰς αὐτὴν τὸ μὲν ἐν Ἑλληνικαῖς λέξεσιν, ἃς παρέλαβεν ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, τὸ δὲ καὶ ἐν πάνυ ὀλίγαις Λατινικαῖς. Ἐκφωνοῦνται δὲ τὰ μὲν ph καὶ ch ὡς φ καὶ χ, τὸ δὲ th ὑπὸ μὲν τῶν Γερμανῶν καὶ ἄλλων ὡς t, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ ἐκφωνῶμεν αὐτὸ ὡς τὸ ἡμέτερον θ· οἶον Themistocles (Θεμιστοκλῆς) *Θεμιστοκλῆς*, Philosophia (φιλοζόφια) *φιλοσοφία*, Chabrias (Χάβριας) *Χαβρίας*. Ἀντὶ δὲ τοῦ δασυνομένου ῥ μετεχειρίζοντο οἱ Λατῖνοι τὸ rh· οἶον Rhodus (Ῥόδους) *Ῥόδος*, Pyrrhus (Πύρρους) *Πύρρος*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ποσότης τῶν συλλαβῶν καὶ προσῳδία.

19. Ὡς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οὕτω καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ πᾶσα συλλαβὴ εἶνε ἢ βραχεῖα (·), ἢ μακρὰ (ˉ), ἢ κοινὴ (=).

20. Καὶ βραχεῖαι μὲν συλλαβαὶ εἶνε αἱ ἔχουσαι βραχὺ φωνῆεν (²)· οἶον et, cado, nihil, fero.

ΣΗΜ. Βραχὺ εἶνε πᾶν φωνῆεν, μεθ' ὃ ἐπιφέρεται ἕτερον φωνῆεν· οἶον deus, filius, rōo· ὡσαύτως trāho, vēho, διότι τὸ h εἶνε ἀπλοῦν δασὺ πνεῦμα καὶ οὐχὶ σύμφωνον.

21. Μακραὶ δὲ συλλαβαὶ εἶνε αἱ ἔχουσαι μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον· οἶον *vēr, caedo*.

ΣΗΜ. Μακρὰ εἶνε πάντα τὰ ἐκ συγκοπῆς καὶ συναϊρέσεως γεννώμενα φωνήεντα· οἶον *cōgo* (ἐκ τοῦ *cōgō*), *mālo* (ἐκ τοῦ *mānōlo*), *dīs* ἀντὶ *diis*, *gratis* ἀντὶ *gratiis*.

22. Πλὴν τῶν βραχειῶν καὶ τῶν φύσει μακρῶν συλλαβῶν ὑπάρχουσι καὶ θέσει μακραὶ. Τοιαῦται δὲ εἶνε ὅσαι ἔχουσι βραχὺ φωνῆεν, μεθ' ὃ ἐπιφέρονται δύο ἢ καὶ πλείονα σύμφωνα, ἢ εἰς μίαν ἀνήκοντα συλλαβὴν ἢ εἰς δύο ἢ καὶ εἰς δύο διαφόρους λέξεις· *fērt* (= *fēr—t*), *ducūnt, sūbter, dōctus, ferrēt—que, pēr—lego*· ὡσαύτως *dūx, gāza*, διότι *x* καὶ *z* εἶνε διπλᾶ σύμφωνα· *stabāt lupus* (*stabāt*).

23. Ὅταν δὲ ἐντὸς τῆς αὐτῆς λέξεως συλλαβὴ τις ἄρχηται ἀπὸ δύο συμφώνων, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶνε ἄφωνον, τὸ δὲ δευτερον τὸ ὑγρὸν *I* ἢ *r*, τότε ἡ προηγουμένη βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κοινὴ (*syllaba anceps*), οἱ ποιηταὶ δὴλα δὴ, ὡς εἶπομεν, μεταχειρίζονται αὐτὴν ἐν τῷ μέτρῳ ὅτε μὲν ὡς βραχεῖαν, ὅτε δὲ ὡς μακράν, ἐν ᾧ ἐν τῇ πεζῇ γλώσσῃ λαμβάνεται πάντοτε ὡς βραχεῖα· οἶον ἐν ταῖς λέξεσι *pā-trem, mediō-cris, volū-cris, tenēbrae, lugū-bris, intēgri*.

24. Περί δὲ τῆς προσφωδίας τῆς Λατινικῆς γλώσσης σημειωτέον τὰ ἐξῆς· αἱ μὲν δισύλλαβοι λέξεις τονίζονται πάντοτε ἐν τῇ παραληγούσῃ, τῶν δὲ ὑπερδισυλλάβων ἡ προσφωδία ἐξήρτηται ἐκ τῆς ποσότητος τῆς παραληγούσης. Τούτων δηλαδὴ αἱ μὲν ἔχουσαι τὴν παραλήγουσαν μακράν τονίζονται ἐν τῇ παραληγούσῃ· οἶον *docēre* διδάσκειν· αἱ δὲ ἔχουσαι τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν τονίζονται ἐν τῇ προπαραληγούσῃ· οἶον *hōmīnes* ἄνθρωποι, *incrēpito* ἐπιπλήττω.

ΣΗΜ. α'. Τὰ ἐγκλιτικὰ μόρια *que, ne, ve* προσαρτώμενα εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῶν· οἶον *itāque* = *et ita* καὶ οὕτω (*itāque* δὲ = *ὅθεν*), *Musāque* καὶ ἡ *Μοῦσα* κτλ.

ΣΗΜ. β'. Περί δὲ τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων σημειωτέον ὅτι ἡ μὲν ποσότης τῶν συλλαβῶν αὐτῶν τηρεῖται καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ ἢ αὐτῇ, οἷαν ἔχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἢ δὲ προσφωδία ὑποτάσσεται εἰς τοὺς κανόνας τῆς Λατινικῆς· ὅθεν π. χ. *Homērus* μὲν καὶ *Menelāus* τονιστέα ἐν τῇ παραληγούσῃ, *Socrātes* δὲ καὶ *Alcibiādes* ἐν τῇ προπαραληγούσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Συλλαβισμὸς καὶ στίξεις.

25. Ὡς πρὸς τὸν συλλαβισμὸν καὶ τὴν τομὴν τῶν λέξεων ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου τηροῦνται ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κανόνες.

26. Ὡς πρὸς δὲ τὴν στίξιν παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς· τῆς μὲν τελείας στιγμῆς (.), τῆς ὑποστιγμῆς ἤτοι τοῦ κόμματος (,), τοῦ ἐρωτηματικοῦ σημείου (?) καὶ τοῦ ἐπιφωνηματικοῦ (!) γίνεται χρῆσις καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ ὅπου καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ· ἀντὶ δὲ τῆς Ἑλληνικῆς μέσης στιγμῆς (·) εἶνε χρήσιμον ἐν τῇ Λατινικῇ τὸ κῶλον (:), καὶ τὸ ἡμίκωλον (;). Καὶ τὸ μὲν κῶλον χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν ἡμιτελοῦς πού τινος λόγου ἀπ' ἄλλου χρησιμεύοντος εἰς συμπλήρωσιν, ὅταν δηλαδὴ ἡ ἔννοια τοῦ λόγου εἶνε μὲν πως τελεία, ἔχῃ ὅμως χρεῖαν συμπληρώσεως δι' ἄλλου, καὶ πρὸ λόγου ἄλλου τινὸς αὐτολεξεί μνημονευομένου· τὸ δὲ ἡμίκωλον χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν μειζόνων ἀτελῶν μερῶν περιόδου τινὸς ἀπ' ἀλλήλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Μέρη τοῦ λόγου· θέμα καὶ κατάληξις.

27. Ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶνε ὀκτώ, τὰ ἐπόμενα· ὄνομα οὐσιαστικόν (nomen substantivum), ὄνομα ἐπίθετον (nomen adjectivum), ἀντωνυμία (pronomen), ῥῆμα (verbum), ἐπίρρημα (adverbium), πρόθεσις (praepositio), σύνδεσμος (conjunctio), ἐπιφώνημα (interjectio).

28. Τῶν μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν ὀνόματα⁽¹⁾ καὶ ῥήματα εἶνε κλιτά, τὰ δὲ ἐπιρρήματα, αἱ προθέσεις, οἱ σύνδεσμοι καὶ τὰ ἐπιφωνήματα ἄκλιτα.

29. Ὅταν δὲ ἔκ τινος λέξεως κλιτῆς ἀφαιρεθῶσιν αἱ ἐν τῷ τέλει μεταβληταὶ προσθῆκαι ἢ καταλήξεις, τὸ ὑπολειπόμενον, ἐν ᾧ

(1) Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὰ ἀριθμητικά, ἃ τινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἶνε ἐν χρήσει ὡς ἐπίθετα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς οὐσιαστικά, καὶ αἱ ἀντωνυμῖαι, αἵτινες εἶνε ἐν χρήσει καὶ ὡς οὐσιαστικά καὶ ὡς ἐπίθετα.

ἐγκείται ἡ τῆς λέξεως σημασία, λέγεται *θέμα* (thema): οἷον τοῦ *lectōres ἀναγνώσται* τὸ μὲν *lector* εἶνε τὸ θέμα, τὸ δὲ *es* ἡ κατάληξις· τοῦ *leg-o ἀναγινώσκω* τὸ μὲν *leg* εἶνε τὸ θέμα, τὸ δὲ *o* ἡ κατάληξις. Τοῦ δὲ θέματος διακριτέον τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως ἥτοι τὴν ῥίζαν (*radix*), τὴν ἀπλῆν δῆλα δὴ καὶ ἀρχικὴν λέξιν, ἣτις οὐδεμίαν κατ' οὐδένα τρόπον ἔλαβον αὐξήσιν· οἷον *leg* εἶνε τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως *lector-es*, ἧς θέμα τὸ *lector*, ἔτυμον δὲ καὶ θέμα τὸ αὐτὸ ἐν τῷ ῥήματι *leg-o*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Τὰ παρεπόμενα τοῖς ὀνόμασι.

30. Τὰ παρεπόμενα τοῖς Λατινικοῖς ὀνόμασιν, ὡς καὶ τὰ παρεπόμενα τοῖς Ἑλληνικοῖς, εἶνε *γένος* (genus), *ἀριθμὸς* (numerus), *πτῶσις* (casus) καὶ *κλίσις* (declinatio).

31. Α΄. *Γένος*. Τὸ γένος τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων⁽¹⁾ εἶνε καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσει τριπτόν, ἀρσενικόν (masculinum), θηλυκόν (femininum), καὶ οὐδέτερον (neutrum). Καὶ τὰ μὲν ἐπίθετα συνήθως ἔχουσιν ἰδίαν κατάληξιν σύμφωνα πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ ἀνήκουσι, τῶν δὲ οὐσιαστικῶν μίαν κατάληξιν ἔχόντων τὸ γένος διακρίνεται κατὰ μέρος μὲν ἐκ τῆς σημασίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐκ τῆς καταλήξεως, ἢ ἄλλως πρέπει νὰ μάθῃ τις αὐτό. Ὡς ἐκ τῆς σημασίας ἄρα, χωρὶς νὰ ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν κατάληξιν, δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ γένος τῶν οὐσιαστικῶν ὡς ἐξῆς:

α') ἀρσενικὰ μὲν εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀρσενικῶν ὄντων, τῶν ἀνέμων, ποταμῶν, ἔθνῶν καὶ μηνῶν· οἷον *poëta ποιητής*, *puer παῖς*, *Persa Πέρσης*, *Rhodānus Ῥοδανός*, *Auster Νότος*, *Aprilis Ἀπρίλιος*.

Καρῶν.

Ἄρσενικὰ ὀνόματ' εἶνε τὰ ἀνδρῶν,
καὶ τὰ ἀνέμων, ποταμῶν, ἔθνῶν, μηνῶν.

β') θηλυκὰ δὲ εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν γυναικῶν καὶ θηλυκῶν ὄντων, τῶν δένδρων, πόλεων, χωρῶν καὶ νήσων· οἷον *SOROR*

(1) Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῶν μετοχῶν, αἵτινες κατὰ τὴν κλίσιν δὲν διαφέρουσι τῶν ἐπιθέτων.

ἀδελφή, pinus πίτυς, Karthāgo Καρχηδών, Aegyptus Αἴγυπτος, Rhodus Ῥόδος.

Karῶn.

Ἄνοματ' εἶνε θηλυκὰ τὰ γυναικῶν,
πρὸς δὲ τὰ δένδρων, νήσων, πόλεων, χωρῶν.

γ') κοινὰ δὲ (communia) εἶνε ὅσα ὀνόματα διὰ τῆς αὐτῆς καταλήξεως δηλοῦσιν ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ πρόσωπα· οἷον *adultescens* ὁ νέος καὶ ἡ νεανίς, *sacerdos* ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ ἱέρεια.

δ') οὐδέτερα δὲ εἶνε πάντα τὰ ἄκλιτα οὐσιαστικά· οἷον *fas* ὄσιον, *nefas* ἀνόσιον· ἔτι δὲ πᾶσα λέξις, ὅταν σημαίνηται ἀπλῶς ἢ ἐξωτερικῇ αὐτῆς μορφῇ· οἷον *arch est monosyllabum* τὸ *arch* μονοσύλλαβον ἔστι.

32. Β'. Ἀριθμός. Ἀριθμοὺς δὲ ἔχουσι τὰ ὀνόματα (καθὼς καὶ τὰ ῥήματα) τῆς Λατινικῆς γλώσσης δύο, ἐνικὸν (*numerus singularis*) καὶ πληθυντικὸν (*numerus pluralis*).

33. Γ'. Πτώσις. Πτώσεις δὲ ἔχουσι τὰ ὀνόματα τῆς Λατινικῆς γλώσσης ἐν ἑκατέρῳ ἀριθμῷ ἕξ, αἵτινες εἶνε αἱ ἐπόμεναι ὀνομαστικῇ (*nominativus*), γενικῇ (*genetivus*), δοτικῇ (*dativus*), αἰτιατικῇ (*accusativus*), κλητικῇ (*vocativus*), ἀφαιρετικῇ (*ablativus*). Τὴν ἀφαιρετικὴν ἀναπληροῖ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἡ δοτικῇ, ἐν μέρει δὲ ἡ γενικῇ.

34. Δ'. Κλίσις (*declinatio*). Κλίσεις δὲ ἔχει ἡ Λατινικῇ γλώσσῃ πέντε, διακρινομένας ἐκ τῆς καταλήξεως τῆς ἐνικῆς γενικῆς, ἧτις ἐν τῇ α' κλίσει εἶνε *ae*, ἐν τῇ β' *i*, ἐν τῇ γ' *is*, ἐν τῇ δ' *us*, καὶ ἐν τῇ ε' *ei*. Πᾶσαι δὲ αἱ πτωτικαὶ καταλήξεις εἶνε αἱ ἐπόμεναι

Singularis.

	α' κλίσις.	β' κλίσις.	γ' κλίσις.	δ' κλίσις.	ε' κλίσις.
			οὐδ.	οὐδ.	
Nom.	ä	üs, ër· üm	—	üs·	ü ës
Gen.	ae	ī	īs	üs	ëī
Dat.	ae	ō	ī	üī·	ü ëī
Accus.	äm	üm	ëm, im· ὡς ἢ ὄν.	üm·	ü ëm
Voc.	ä	ë, ër· üm	ὡς ἢ ὀνομαστικῇ	üs·	ü ës
Abl.	ä	ō	ë, ī	ü .	ë

Pluralis.

		οὐδ.	οὐδ.	οὐδ.
Nom.	ae ī	ǎ ēs	ǎ, iǎ ūs	ǎǎ ēs
Gen.	ārŭm ōrŭm	ŭm ἢ iŭm	ŭm	ērŭm
Dat.	is is	ibŭs	ibŭs (ŭbŭs)	ēbŭs
Accus.	ās ōs	ǎ ēs	ǎ, iǎ ūs	ǎǎ ēs
Voc.	ae ī	ǎ ēs	ǎ, iǎ ūs	ǎǎ ēs
Abl.	is is	ibŭs	ibŭs (ŭbŭs)	ēbŭs.

35. Περί πασῶν δὲ τῶν κλίσεων σημειωτέον

α') ὅτι ἡ κλητικὴ εἶνε πάντοτε ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ, ἐκτὸς τῆς ἐνικῆς κλητικῆς τῶν εἰς us ὀνομάτων τῆς δευτέρας κλίσεως

β') ὅτι ἡ δοτικὴ καὶ ἀφαιρετικὴ τοῦ πληθυντικοῦ εἶνε ὁμοιαί.

γ') ὅτι τὰ οὐδέτερα λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς a.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Πρώτη Κλίσις.

36. Τὰ μὲν Λατινικὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς a, τὰ δὲ Ἑλληνικὰ εἰς e, as καὶ es.

A'. Καὶ τὰ μὲν Λατινικὰ κλίνονται κατὰ τὸ ἐπόμενον παραδειγμα, mensa τράπεζα.

Singularis.

Nominativus	mens-ǎ
Genetivus	mens-ǎe
Dativus	mens-ae
Accusativus	mens-ǎm
Vocativus	mens-ǎ
Ablativus	mens-ǎ

Pluralis.

Nom.	mens-ae
Gen.	mens-ārŭm
Dat.	mens-īs
Acc.	mens-ās
Voc.	mens-ae
Abl.	mens-īs.

B'. Τὰ δὲ Ἑλληνικὰ ὀνόματα ἐν μὲν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κλίνονται κανονικῶς, ὡς τὰ Λατινικὰ, ἐν δὲ τῷ ἐνικῷ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, epitōme ἐπιτομή, borēas βορρᾶς, pyrites πυρίτης.

Nom.	epitom-ē	bore-ās	pyrit-ēs
Gen.	epitom-ēs	bore-ae	pyrit-ae
Dat.	epitom-ae	bore-ae	pyrit-ae
Acc.	epitom-ēn	bore-am(ān)	pyrit-ēn (am)
Voc.	epitom-ē	bore-ǎ	pyrit-ē (ǎ)
Abl.	epitom-ē	bore-ǎ	pyrit-ǎ (ē).

37. Τῶν ὀνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως τὰ μὲν Ἑλληνικὰ φυλάττουσι καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ τὸ αὐτὸ γένος, τὰ δὲ Λατινικὰ εἶνε θηλυκὰ πλὴν τῶν ὀνομάτων τῶν ἀνδρῶν καὶ ποταμῶν, οἷον *scriba γραφεύς*, *Seqvāna Σηκοάρας*.

38. Ὀνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

<i>ancilla</i> θεραπαινίς	<i>poena</i> ποινή	<i>convīna</i> συνδαίτωρ
<i>aqua</i> ὕδωρ	<i>porta</i> πύλη	<i>incōla</i> κάτοικος
<i>aquila</i> ἀετός	<i>puella</i> κόρη	<i>nauta</i> ναύτης
<i>bestia</i> θηρίον	<i>rana</i> βάτραχος	<i>perfuga</i> } αὐτόματος
<i>coena</i> δεῖπνον	<i>ripa</i> ὄχθη	<i>transfuga</i> }
<i>cura</i> φροντίς	<i>rosa</i> ῥόδον	<i>pirāta</i> πειρατής
<i>fama</i> φήμη	<i>sagitta</i> οἰστός	<i>poēta</i> ποιητής.
<i>femina</i> γυνή	<i>silva</i> ὕλη, δάσος	
<i>fortuna</i> τύχη	<i>umbra</i> σκιά	<i>alōe</i> ἀλόη
<i>fuga</i> φυγή	<i>unda</i> κύμα	<i>crambe</i> κράμβη.
<i>gloria</i> δόξα	<i>uva</i> σταφυλή	
<i>janua</i> θύρα	<i>via</i> ὁδός	<i>cometes</i> κομήτης
<i>ira</i> ὀργή	<i>viola</i> ἴον	<i>dynastes</i> δυνάστης
<i>lacrima</i> δάκρυον	<i>vita</i> βίος	<i>Aenēas</i> Αἰνείας
<i>lingva</i> γλῶσσα		<i>Gorgias</i> Γοργίας.
<i>luna</i> σελήνη	<i>agricola</i> γεωργός	
<i>pecunia</i> χρήματα	<i>auriga</i> ἡνίοχος	
<i>penna</i> πτερόν	<i>collēga</i> ἑταῖρος	

coria-ae = ἀρόθια
fortuna-ae = εὐχρη

cori-ae - αἰμα = σφραῖμα
fortuna-ae - αἰμα = πηχέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Δευτέρα κλίσις.

39. Τὰ ὀνόματα τῆς β' κλίσεως λήγουσιν εἰς *us*, *er* καὶ *um*· ἐν δὲ εἰς *ir*, τὸ *vir* ἀνήρ καὶ ἐν εἰς *ur*, τὸ ἐπίθετον *satur* πλήρης. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα·

Singularis.

Pluralis.

Nom. <i>ann-ūs</i> ἔτος	<i>ann-i</i>
Gen. <i>ann-i</i>	<i>ann-ōrum</i>
Dat. <i>ann-ō</i>	<i>ann-is</i>
Acc. <i>ann-ūm</i>	<i>ann-ōs</i>
Voc. <i>ann-ē</i>	<i>ann-i</i>
Abl. <i>ann-ō</i>	<i>ann-is.</i>

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom. bell-ūm πόλεμος	bell-ā
Gen. bell-i	bell-ōrum
Dat. bell-ō	bell-īs
Acc. bell-ūm	bell-ā
Voc. bell-ūm	bell-ā
Abl. bell-ō	bell-īs.

40. Τὰ εἰς *er* ὀνόματα ἤτοι προσλαμβάνουσι τὰς πτωτικὰς καταλήξεις εἰς ἀμετάβλητον τὴν ὀνομαστικὴν· οἷον *puer* ὁ παῖς, γεν. *pueri* κτλ. ἢ ἀποβάλλουσιν ἐν τῇ κλίσει τὸ *e* πρὸ τοῦ *r*· οἷον *ager* ἄγρος, γεν. *agri*, κτλ.

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom. puer ὁ παῖς	puer-i
Gen. puer-i	puer-orum
Dat. puer-o	puer-is
Acc. puer-um	puer-os
Voc. puer	puer-i
Abl. puer-o	puer-is.
Nom. ager ἄγρος	agr-i
Gen. agr-i	agr-orum
Dat. agr-o	agr-is
Acc. agr-um	agr-os
Voc. ager	agr-i
Abl. agr-o	agr-is.

41. Τῶν εἰς *er* τὰ μὴ ἀποβάλλοντα τὸ *e* ἐν τῇ κλίσει εἶνε ὀλιγώτερα τὰ ἐπόμενα·

<i>socer</i> πενθερός	καὶ τὰ ἐπίθετα	<i>asper</i> τραχύς (καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ <i>fero</i> καὶ <i>gero</i> σύνθετα
<i>gener</i> γαμβρός	<i>miser</i> ἄθλιος	εἰς <i>fer</i> καὶ <i>ger</i> , οἷον)
<i>adulter</i> μοιχός	<i>tener</i> τρυφερός	<i>mortifer</i> θανατηφόρος
<i>Liber</i> Διόνυσος	<i>lacer</i> λακερός	<i>frugifer</i> καρποφόρος
<i>puer</i> παῖς	<i>prosper</i> εὐτυχής	<i>armiger</i> ὄπλοφόρος.
<i>vesper</i> ἑσπέρα	<i>liber</i> ἐλεύθερος	

ΣΗΜ. α'. Ἡ κλητικὴ τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς *ius* καὶ *jus*, προσέτι δὲ καὶ τῶν *filius* υἱός, *genius* δαίμων καὶ *Feretrius*, παρὰ τὸν κανόνα λήγει εἰς *i* ἀντὶ *ie* ἢ *je*· οἷον *Tullius*, *Tulli*· *Titius*, *Titi*· *Pompejus*, *Pompei*· *fili*, *geni*, *Feretri*.

ΣΗΜ. 6'. Τὸ δὲ deus ἔχει ἐν κλητ. deus καὶ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, δοτικῇ καὶ ἀφαιρετικῇ τοῦ πληθυντικοῦ τριπλοῦν τύπον dei, dii, di· deis, diis, dis.

Γένος τῶν ὀνομάτων τῆς δευτέρας κλίσεως.

42. Τὰ μὲν εἰς us καὶ er ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως εἶνε ἀρσενικά, τὰ δὲ εἰς um οὐδέτερα. Ἐκ τῶν εἰς us ὅμως τινὰ εἶνε θηλυκά, ὀλίγιστα δὲ καὶ οὐδέτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἐπίθετα τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως.

43. Εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν ἀνήκουσι καὶ τὰ τρι-
κατάληκτα ἐπίθετα εἰς us, a, um, καὶ er, a um, ἔτι δὲ καὶ
τὸ μνημονευθὲν satur, satūra, saturum. Καὶ αἱ μὲν καταλή-
ξεις us, er, ur εἶνε τῶν ἀρσενικῶν, ἡ δὲ a τοῦ θηλυκοῦ, καὶ ἡ
um τοῦ οὐδέτερου. Καὶ τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνονται
κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην.
Πρὸς ἄσκησιν δὲ ἔστωσαν τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, altus
ὕψηλος, aeger νοσῶν.

Singularis.

Nom.	alt-us,	alt-a,	alt-um
Gen.	alt-i,	alt-ae,	alt-i
Dat.	alt-o,	alt-ae,	alt-o
Acc.	alt-um,	alt-am,	alt-um
Voc.	alt-e,	alt-a	alt-um
Abl.	alt-o,	alt-a,	alt-o

Pluralis.

alt-i,	alt-ae,	alt-a
alt-orum,	alt-arum,	alt-orum
alt-is,	alt-is,	alt-is
alt-os,	alt-as,	alt-a
alt-i,	alt-ae,	alt-a
alt-is,	alt-is,	alt-is.

Singularis.

Nom.	'aeg-er,	aegr-a,	aegr-um
Gen.	aegr-i,	aegr-ae,	aegr-i
Dat.	aegr-o,	aegr-ae,	aegr-o
Acc.	aegr-um,	aegr-am,	aegr-um
Voc.	aeg-er,	aegr-a,	aegr-um
Abl.	aegr-o,	aegr-a,	aegr-o

Pluralis.

aegr-i,	aegr-ae,	aegr-a
aegr-orum,	aegr-arum,	aegr-orum
aegr-is,	aegr-is,	aegr-is
aegr-os,	aegr-as,	aegr-a
aegr-i,	aegr-ae,	aegr-a
aegr-is,	aegr-is,	aegr-is.

44. Ἐπίθετα δὲ τινὰ, ἢ ἐπίθετά τινὰ ἀντωνυμικά σχηματί-
ζουσιν ἀνωμάλως καὶ εἰς τὰ τρία γένη μόνον τὴν ἐνικήν γενικήν
εἰς ius καὶ τὴν δοτικὴν εἰς i· οἷον ὄνομ. solus, a, um, γεν.
solius, solius, solius· δοτ. soli, soli, soli· τὰ δὲ λοιπὰ ὄμα

λῶς. Τούτων τὰ συνηθέστατα εἶνε unus εἷς, solus μόνος, totus ὅλος, ullus τις, nullus οὐδεὶς, alius, alia, aliud, γεν. alius, dot. alii, ἄλλος, η, ο, uter, ultra, utrum πότερος, α, ον, alter, era, erum ἕτερος, α, ον, neuter, neutra, neutrum οὐδέτερος, α, ον.

45. Ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως πρὸς ἄσκησιν

genus-ἰσοδούλος		καὶ ἀπομνημόνευσιν.	
agnus ἀμνός	ursus ἄρκτος	bellum πόλεμος	jucundus ἡδύς
auctumnus φθινόπωρον	cerasus κέρασος	coelum οὐρανός	justus δίκαιος
campus πεδίον	cupressus κυπάρισσος	donum δῶρον	latus πλατύς
cibus τροφή	fagus φηγός	exemplum παράδειγμα	longus μακρός
corvus κόραξ	ficus συκῆ	factum γεγονός	magnus μέγας
delphinus δελφίν	fraxinus μελία	ferrum σίδηρος	malus κακός
digitus δάκτυλος	malus μηλέξ	judicium κρίσις	multus πολὺς
dolus δόλος	pinus πίτυς	lignum ξύλον	novus νέος
equus ἵππος	pirus ἄπιος	studium σπουδὴ	parvus βραχύς
gladius μάχαιρα	populus λεύκη	verbum λέξις	pious εὐσεβής
hortus κῆπος	ulmus πετελέα	vinum οἶνος	probus ἐνάρετος
locus τόπος	ager ἄγρος	aeternus αἰώνιος	purus καθάρως
lupus λύκος	aper κάπρος	altus ὑψηλός	stultus μωρός
medicus ἰατρός	arbiter διαιτητής	antiquus παλαιός	aeger νοσῶν
morbus νόσος	auster νότος	avarus φιλάργυρος	creber πυκνός
mundus κόσμος	cancer καρκίνος	bonus ἀγαθός	integer ἀκέραιος
numerus ἀριθμὸς	liber βίβλος	carus προσφιλέτης	niger μέλας
radius ἄκτις	magister διδάσκαλος	clarus κλεινός	piger νωθός
ramus κλάδος	minister ὑπηρέτης	dignus ἄξιος	sacer ἱερός
rivus ῥύχξ	argentum ἄργυρος	divinus θεῖος	sinister ἀριστερός
scopulus σκόπελος	aurum χρυσός	durus σκληρὸς	meus ἐμὸς
somnus ὕπνος		fidus πιστός	tuus σὸς
sonus ἦχος		firmus στερεός	suus σφός
			noster ἡμέτερος
			vester ὑμέτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Τρίτη κλίσις.

46. Τὰ ὀνόματα τῆς γ' κλίσεως πολλὰς ἔχουσι διαφορὰς ἐν τῇ ἀποθέσει ἥτοι καταλήξει τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ἄλλα μὲν ὀνομαστικὸν τύπον ἔχουσιν αὐτὸ τὸ θέμα αὐτῶν, ὅπερ εὐρίσκεται ἀραιρουμένης ἐκ τῆς ἐνικῆς γενικῆς τῆς καταλήξεως is, ἄλλα

δὲ σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσλήψεως s εἰς τὸ θέμα, ἄλλα δὲ μετὰ τῆς προσλήψεως τοῦ s καὶ ἄλλας τινὰς πάσχοι μεταβολάς. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα.

A'. Ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ.

α') Ὀνόματα, ὧν ὀνομαστικός τύπος εἶνε αὐτὸ τὸ θέμα, αἱ δὲ λοιπαὶ πτωτικαὶ καταλήξεις προστίθενται ἀπλῶς τῇ ὀνομαστικῇ.

Singularis.

Nom. consul ὑπάτος	mulier γυνή	dolor λύπη
Gen. consul-is	mulier-is	dolor-is
Dat. consul-i	mulier-i	dolor-i
Acc. consul-em	mulier-em	dolor-em
Voc. consul	mulier	dolor
Abl. consul-e	mulier-e	dolor-e

Pluralis.

Nom. consul-es	mulier-es	dolor-es
Gen. consul-um	mulier-um	dolor-um
Dat. consul-ibus	mulier-ibus	dolor-ibus
Acc. consul-es	mulier-es	dolor-es
Voc. consul-es	mulier-es	dolor-es
Abl. consul-ibus.	mulier-ibus.	dolor-ibus.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ exsul φρυγᾶς, sol ἥλιος, anser χήν, agger πρόχωμα, carcer εἰρκτή, honor τιμή, gubernator κυβερνήτης.

β') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστ. προσλαμβάνοντα s εἰς τὸ θέμα.

Singularis.

Nom. urb-s πόλις	dux ἡγεμῶν	lex νόμος
Gen. urb-is	duc-is	leg-is
Dat. urb-i	duc-i	leg-i
Acc. urb-em	duc-em	leg-em
Voc. urb-s	dux	lex
Abl. urb-e	duc-e	leg-e

Pluralis.

Nom. urb-es	duc-es	leg-es
Gen. urb-ium	duc-um	leg-um
Dat. urb-ibus	duc-ibus	leg-ibus
Acc. urb-es	duc-es	leg-es
Voc. urb-es	duc-es	leg-es
Abl. urb-ibus.	duc-ibus.	leg-ibus.

✓ ΣΗΜ. α. Χάριν τῆς καταλήξεως *ium* ἐν τῇ πληθ. γενικῇ τοῦ *te urbs* καὶ ἄλλων ἐφεξῆς βλέπε § 52.— Τὸ *x* ἐν μὲν τῷ *dux* ἐγένετο ἐκ τοῦ *cs*, ἐν δὲ τῷ *lex* ἐκ τοῦ *gs*.

✓ ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ *urbs* κλίνεται τὸ *trabs* δοκός, *hiems* χειμῶν· κατὰ τὸ *dux* τὸ *pax* εἰρήνη, *radix* ῥίζα· κατὰ τὸ *lex* τὸ *rex* βασιλεύς, *conjux* ἡ σύζυγος.

γ') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνοντα *es* ἢ *is* εἰς τὸ θέμα·

<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>		<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>	
Nom.	host-is πολέμιος	host-es	caed-es φόνος	caed-is	caed-ium	caed-es	caed-ibus
Gen.	host-is	host-ium	caed-is	caed-i	caed-es	caed-es	caed-ibus
Dat.	host-i	host-ibus	caed-em	caed-es	caed-es	caed-es	caed-ibus
Acc.	host-em	host-es	caed-es	caed-e	caed-ibus	caed-es	caed-ibus
Voc.	host-is	host-es	caed-es	caed-e	caed-ibus	caed-es	caed-ibus
Abl.	host-e	host-ibus.	caed-e	caed-ibus.	caed-es	caed-es	caed-ibus.

✓ ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ *civis* πολίτης, *avis* ὄρνις, *ensis* ξίφος· *nubes* νεφέλη, *rupes* πέτρα, *clades* ἡττα.

δ') Ὀνόματα, ἐν οἷς μετὰ τῆς προσλήψεως ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς τὸ θέμα τοῦ *s* ἅμα ἀποβάλλεται πρὸ αὐτοῦ τὸ *t* ἢ *d* ἢ *τὸ i* μεταβάλλεται εἰς *e* ἢ καὶ ἀμφότερα συμβαίνουσι·

Singularis.

Nom.	aeta-s ἡλικία	lapi-s λίθος	judex δικαστής	mile-s στρατιώτης
Gen.	aetāt-is	lapīd-is	judic-is	milit-is
Dat.	aetat-i	lapid-i	judic-i	milit-i
Acc.	aetat-em	lapid-em	judic-em	milit-em
Voc.	aeta-s	lapi-s	judex	mile-s
Abl.	aetat-e	lapid-e	judic-e	milit-e

Pluralis.

Nom.	aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Gen.	aetat-um	lapid-um	judic-um	milit-um
Dat.	aetat-ibus	lapid-ibus	judic-ibus	milit-ibus
Acc.	aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Voc.	aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Abl.	aetat-ibus.	lapid-ibus.	judic-ibus.	milit-ibus.

✓ ΣΗΜ. Κατὰ τὸ *aetas* κλίνεται τὸ *civitas* πόλις, *virtus* ἀρετή, *sacerdos* ἱερεὺς· κατὰ τὸ *lapis* τὸ *cassis* ἡ κόρυς, *pyramis* πυραμῖς· κατὰ τὸ *judex* τὸ *artifex* τεχνίτης, *opifex* δημιουργός (χειροτέχνης)· κατὰ τὸ *miles* τὸ *equus* ἵππεύς, *pedes* πεζός.

ε') Ὄνόματα οὐδεμίαν μὲν κατάληξιν προσλαμβάνοντα εἰς τὸ θέμα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ὅμως δὲ μεταβάλλοντά πως αὐτό.

Singularis.

Nom. sermo	homo	pater	mos
λόγος	ἄνθρωπος	πατήρ	ῥῆθος
Gen. sermōn-is	homīn-is	patr-is	mor-is
Dat. sermon-i	homin-i	patr-i	mor-i
Acc. sermon-em	homin-em	patr-em	mor-em
Voc. sermo	homo	pater	mos
Abl. sermon-e	homin-e	patr-e	mor-e

Pluralis.

Nom. sermon es	homin-es	patr-es	mor-es
Gen. sermon-um	homin-um	patr-um	mor-um
Dat. sermon ibus	homin-ibus	patr-ibus	mor-ibus
Acc. sermon-es	homin-es	patr-es	mor-es
Voc. sermon-es	homin-es	patr-es	mor-es
Abl. sermon-ibus	homin-ibus.	patr-ibus.	mor-ibus.

✓ ΣΗΜ. α'. Ἐν μὲν τῷ sermo ἀπεβλήθη ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὸ η τοῦ θέματος, ἐν δὲ τῷ homo πλὴν τούτου καὶ τὸ ι τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς ο· ἐν δὲ τῷ pater ἐνεβλήθη ε· ἐν δὲ τῷ mos τὸ ρ τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς σ.

✓ ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ sermo κλίνεται τὸ leo λέων, pugio ἐγγεῖριδιον κατὰ τὸ homo τὸ imāgo εἰκῶν, ordo τάξις· κατὰ τὸ pater τὸ imber ὄμβρος, venter γαστήρ· κατὰ τὸ mos τὸ flos ἄνθος, glos ἡ γάλας (ἄνδραδέλφη).

Β'. Οὐδέτερα. ἔχουν τρεῖς μαθηγῶ

Ταῦτα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ οὐδέποτε προσλαμβάνουσι τὸ s εἰς τὸ θέμα, τηροῦσι δὲ ἐν αὐτῇ οὐχὶ πάντοτε ἀμετάβλητον τὸ θέμα τῶν λοιπῶν πτώσεων.

α') Ὄνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ ἀμετάβλητον τηροῦντα τὸ θέμα.

Singularis.

Nom. fulgur	κεραυ-	animal	ζῶον	exemplar	παράδειγμα
Cen. fulgūr-is	νόσ	animāl-is		exemplār-is	μα
Dat. fulgur-i		animal-i		exemplar-i	
Acc. fulgur		animal		exemplar	
Voc. fulgur		animal		exemplar	
Abl. fulgūr-e		animal-i		exemplar-i	

(Δ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΥ ΛΑΤΙΝ. ΓΡΑΜΜ. ΜΙΚΡΑ)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Pluralis.

Nom. fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Gen. fulgur-um	animal-ium	exemplar-ium
Dat. fulgur-ibus	animal-ibus	exemplar-ibus
Acc. fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Voc. fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Abl. fulgur-ibus.	animal-ibus.	exemplar-ibus.

ΣΗΜ. α'. Χάριν μὲν τῆς καταλήξεως ἰ ἐν τῇ ἐνικῇ ἀφαιρετικῇ βλέπε § 50, χάριν δὲ τοῦ ia ἐν τῷ οὐδ. πληθυντικῷ βλ. § 51, χάριν δὲ τοῦ ium ἐν τῇ γεν. πληθ. βλ. § 52, α'.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ animal κλίνεται τὸ vectigal τέλος (φόρος), cervical ὕπαυχένιον· κατὰ τὸ exemplar τὸ calcar κέντρον, lacunar φάτνωμα.

β') Ὄνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μεταβάλλοντα τὸ θέμα.

Singularis.

Nom. nomen ὄνομα	aenigma αἰνίγμα	corpus σῶμα	genus γένος
Gen. nomīn-is	aenigmāt-is	corpōr-is	genēr-is
Dat. nomin-i	aenigmat-i	corpor-i	gener-i
Acc. nomen	aenigma	corpus	genus
Voc. nomen	aenigma	corpus	genus
Abl. nomin-e	aenigmat-e	corpor-e	gener-e

Pluralis.

Nom. nomin-a	aenigmat-a	corpor-a	gener-a
Gen. nomin-um	aenigmat-um	corpor-um	gener-um
Dat. nomin-ibus	aenigmat-ibus	corpor-ibus	gener-ibus
Acc. nomin-a	aenigmat-a	corpor-a	gener-a
Voc. nomin-a	aenigmat-a	corpor-a	gener-a
Abl. nomin-ibus	aenigmat-ibus	corpor-ibus.	gener-ibus.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ nomen τὸ ἰ τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς e, ἐν τῷ aenigma ἀπεβλήθη τὸ t τοῦ θέματος, ἐν τῷ corpus τὸ or τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς us, ἐν δὲ τῷ genus τὸ er εἰς us.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ nomen κλίνεται τὸ flumen ῥεῦμα, carmen ᾄσμα· κατὰ τὸ aenigma τὸ ποῖημα· κατὰ τὸ corpus τὸ tempus χρόνος, facinus ἔργον (συνήθως ἀνόσιον)· κατὰ τὸ genus τὸ opus ἔργον, vulnus τραῦμα.

γ') Ὄνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνοντα e εἰς τὸ θέμα.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	mar-e	θάλασσα		mar-ia
Gen.	mar-is			mar-ium
Dat.	mar-i			mar-ibus
Acc.	mar-e			mar-ia
Voc.	mar-e			mar-ia
Abl.	mar-i			mar-ibus.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ rete δίκτυον, monile περιδέραςιον, conclāve δωμάτιον.

Ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως.

47. Κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλίνονται τὰ ἐπόμενα ἐπίθετα·

α) τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς er, is, e. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα πλὴν τοῦ celer ἀποβάλλουσιν ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου ὡς καὶ ἐν τῇ κλίσει τὸ e· οἶον acer, acris, acre ὀξύς, ὀξεῖα, ὀξύ· γεν. acris, acris, acris, δοτ. acri κλ.

β) Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα εἰς is, e· οἶον facilis ῥάδιος, α, facile ῥάδιον καὶ τὰ συγκριτικὰ εἰς ior, ius· οἶον facilior ῥάφων, facilius ῥᾶον.

γ) Τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα· οἶον sapiens σοφός, atrox ἄγριος.

48. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα·

Celer, celēris, celēre ταχύς, εἶα, ὄ.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	celer, celer-is, celer-e		celer-es, celer-es, celeria
Gen.	celēr-is	} καὶ εἰς τὰ τρία γένη	celer-ium
Dat.	celer-i		celer-ibus
Acc.	celer-em, celer-em, celer-e		celer-es, celer-es, celer-ia
Voc.	celer, celer-is, celer-e		celer-es, celer-es, celer-ia
Abl.	celer-i καὶ εἰς τὰ τρία γένη		celer-ibus καὶ εἰς τὰ τρία γένη.

Gravis βαρὺς, εἶα, grave βαρῶ.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	grav-is	οὐδ.	grav-ē		grav-es	οὐδ.	grav-ia
Gen.	grav-is				grav-ium		
Dat.	grav-i				grav-ibus		
Acc.	grav-em	οὐδ.	grav-e		grav-es	οὐδ.	grav-ia
Voc.	grav-is	οὐδ.	grav-e		grav-es	οὐδ.	grav-ia
Abl.	grav-i				grav-ibus.		

Συγκριτικὸν Altior (ἀρτ. καὶ θηλ.), altius (οὐδ.)
ὕψηλότερος, α, ορ.

<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>	
Nom.	altior οὐδ. altius	altior-es οὐδ. altior-a	
Gen.	altiōr-is	altior-um	
Dat.	altior-i	altior-ibus	
Acc.	altior-em οὐδ. altius	altior-es οὐδ. altior-a	
Voc.	altior οὐδ. altius	altior-es οὐδ. altior-a	
Abl.	altior-e	altior-ibus.	

Ἐπίθετα μονοκατάληκτα.

<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>	
Nom.	felix εὐδαιμων, ορ	felic-es οὐδ. felic-ia	
Gen.	felic-is	felic-ium	
Dat.	felic-i	felic-ibus	
Acc.	felic-em οὐδ. felix	felic-es οὐδ. felic-ia	
Voc.	felix	felic-es οὐδ. felic-ia	
Abl.	felic-i	felic-ibus.	

Παρατηρήσεις περὶ τινῶν πτώσεων τῆς γ' κλίσεως.

49. Ἐν τῇ αιτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουσιν im ἄντι em

α') ισοσύλλαβά τινὰ ὀνόματα εἰς is οἷον puppis πρύμνα, sitis δίψα, tussis ὁ βήξ, vis βία.

β') τὰ ἰσοσύλλαβα ποταμῶν καὶ πόλεων ὀνόματα εἰς is οἷον Tiberis, Albis, Hispalis, Neapolis.

50. Ἐν τῇ ἀφαιρετικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουσιν i ἄντι e

α') τὰ οὐσιαστικὰ τὰ ἐν τῇ ἐν. αἰτ. μόνον im ἔχοντα.

β') Τὰ οὐδέτερα εἰς e, al, γεν. ālis, καὶ ar, γεν. āris οἷον mare θάλασσα, ἀφ. mari· monile περιδέριον, monili· vectigal τὸ τέλος, ὁ φόρος, vectigālī· calcar κέντρον, calcāri.

γ') Τὰ ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως πλὴν τῶν συγκριτικῶν καὶ ὀλίγων ἄλλων.

δ') Τὰ ἀρχικῶς ἐπιθετικὰ τῶν μηνῶν ὀνόματα εἰς is καὶ er καὶ ἐκεῖνα τὰ ἐπίθετα, ἅτινα εἶνε ἐν χρήσει ἄμα καὶ ὡς οὐσιαστικὰ προσηγορικά· οἷον Aprilis Aprili, December Decembri· aequalis ἡλικιωτῆς aequali, affinis συγγενῆς affini, an-

nalis (δηλ. liber) τὰ χρονικά annali, familiaris οικείος
familiari, natalis (δηλ. dies) γενέθλιος ἡμέρα natali, Athe-
niensis Ἀθηναῖος Atheniensi.

ε') Αἱ ἐπιθετικά μετοχαὶ εἰς ans καὶ ens οἷον sapiens sa-
pienti.

✓ 51. Ἐν τῇ πληθυντικῇ ὀνομ. αἰτ. καὶ κλ. ἔχουσιν ia ἀντὶ α
ἐκεῖνα τὰ οὐδέτερα τῶν οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν,
ἅτινα ἐν τῇ ἐν. ἀφ. ἔχουσιν i.

✓ 52. Ἐν τῇ γενικῇ πληθυντικῇ ἔχουσιν ium ἀντὶ um
α') πάντα (πλὴν ὀλίγων) ὅσα ἐν τῷ οὐδέτερω τοῦ πληθ. ἔχου-
σιν ia.

β') Πάντα τὰ ἰσοσύλλαβα οὐσιαστικά· οἷον nubes νεφέλη, ἐν.
γεν. nubis, πληθ. γεν. nubium· hostis πολέμιος, hostis, hostium·
imber ὄμβρος, imbris, imbrium· linter ὁ λέμβος, lintris,
lintrium· caro κρέας, carnis, carniū κτλ.

Ἐξαιροῦνται δὲ τούτων εἰς um λήγοντα τὰ ἐξῆς·

canis, senex, mater, pater,
strues, juvenis καὶ frater.

καὶ sedes = ἔδρα

canis κύων, senex γέρων, mater μήτηρ, pater πατήρ, strues σωρός, juve-
nis νεανίας, frater ἀδελφός.

γ') Πάντα τὰ οὐσιαστικά τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως δύο ἔχοντα
σύμφωνα· οἷον dens ὀδούς dent-ium, glans βάλανος gland-
ium, pars μέρος part-ium, arx ἄκρα arc-ium, as ἀσάριον
ass-ium, os ὀστοῦν oss-ium, nox νύξ noct-ium Ὡσαύτως
ἔχουσιν ium τὰ faux, cis ἢ φάρυγξ, lis, litis ἔρις, vis βία, γεν.
πληθ. virium.

δ') Τὰ ἔθνικὰ ὀνόματα εἰς as (ātis), οἷον Arpīnas, Fidē-
nas, καὶ εἰς is (ītis), οἷον Qviris καὶ Samnis. Προσέτι opti-
mates οἱ ἐν τῇ πολιτείᾳ κράτιστοι, penātes ἔρκειοι θεοί, nō-
stras (ātis) ἡμεδαπός, vestras ὑμεδαπός, cujas ποδαπός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Τετάρτη κλίσις.

53. Τὰ ὀνόματα τῆς τετάρτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνο-
μαστικῇ εἰς us καὶ u (οὐδ.)· κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα
παραδείγματα, fructus καρπός, cornu κέρασ.

Singularis.

Nom.	fruct-ūs
Gen.	fruct-ūs
Dat.	fruct-ūi
Acc.	fruct-ūm
Voc.	fruct-ūs
Abl.	fruct-ū

Pluralis.

fruct-ūs
fruct-ūm
fruct-ibus
fruct-ūs
fruct-ūs
fruct-ibus.

Singularis.

Nom.	corn-ū
Gen.	corn-ūs
Dat.	corn-ū
Acc.	corn-ū
Voc.	corn-ū
Abl.	corn-ū

Pluralis.

corn-ūa
corn-ūm
corn-ibus
corn-ūa
corn-ūa
corn-ibus.

54. Ὀνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

sensus αἴσθησις	cantus ᾠδή	reditus ἐπάνοδος
auditus ἀκοή	casus πτώσις	usus χρῆσις
olfactus ὄσφρησις	currus ἄρμα	vultus πρόσωπον
visus ὄρασις	gemitus στεναγμός	magistratus ἀρχή
tactus ἀφή	gradus βαθμός	senatus γερούσις
gustus γεῦσις	impetus ἔφοδος	genu γόνυ
progressus πρόοδος	metus φόβος	gelu κρύος.

ΣΗΜ. α'. Τὸ domus (δόμος, οἶκος) τὸ μὲν κλίνεται κατὰ τὴν δευτέραν, τὸ δὲ κατὰ τὴν τετάρτην κλίσειν.

Κανὼν.

Tolle, me, tu, mi, mis,
Si declinare d o m u s vis(1).

Singularis.

Nom.	domus
Gen.	domūs
Dat.	domui (σπανιώτερον domo)
Acc.	domum
Voc.	domus
Abl.	domo (σπανίως domū)

Pluralis.

domūs
domuum καὶ domorum
domibus
domos (σπανιώτερον domūs)
domūs
domibus.

Ἡ γενική domi εἶνε μόνον ἐπιρρηματικῶς ἐν χρήσει = οἶκος.

(1) Τουτέστιν ἐξαίρει (μὴ μεταχειρίζου) τὰς καταλήξεις me, tu, mi, mis, ἐὰν θέλῃς; νὰ κλίνῃς τὸ domus.

55. *Γένος*. Τῶν ὀνομάτων τῆς τετάρτης κλίσεως τὰ μὲν λήγοντα εἰς us εἶνε ἀρσενικά, τὰ δὲ λήγοντα εἰς u οὐδέτερον. Ἐκ τῶν εἰς us ὁμῶς εἶνε θηλυκὰ τὰ domus, manus χεῖρ, idus αἱ εἶδοί, nurus νόμφη, socrus πενθερά, quinquatrus (πληθ.) Ἀθήναια (ἑορτὴ Ἀθηνᾶς), porticus στοά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Πέμπτη κλίσις.

56. Τὰ ὀνόματα τῆς πέμπτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μόνον εἰς es· κλίνονται δὲ κατὰ τὸ ἐπόμενον παράδειγμα:

Singularis.

Pluralis.

Nom. di-ēs ἡμέρα
Gen. di-ēi
Dat. di-ēi
Acc. di-ēm
Voc. di-ēs
Abl. di-ē

di-ēs
di-ērum
di-ēbus
di-ēs
di-ēs
di-ēbus.

ΣΗΜ. α'. Πλήρη τὸν πληθυντικὸν ἐν τῇ πέμπτῃ κλίσει ἔχουσι μόνον τὰ δύο ὀνόματα dies καὶ res πράγμα. Τὸ δὲ acies ἀκμή, παράταξις, facies πρόσωπον, effigies εἰκῶν, species εἶδος καὶ spes ἐλπίς ἔχουσι μόνον τὰς εἰς es ληγουσας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ ὀνόματα δὲν ἔχουσι πληθυντικόν.

ΣΗΜ. β'. Τῶν εἰς ies παρὰ τὸν κανόνα τὸ e τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τοῦ ἐνικοῦ εἶνε μακρόν· οἷον dies, diēi.

57. Ὄνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

glacies πάγος
macies ἰσχύοτης
planities πεδιάς

rabies λύσσα
series σειρά
meridies μεσημβρία.

58. *Γένος*. Τὰ ὀνόματα τῆς ε' κλίσεως εἶνε θηλυκὰ πλὴν τῶν ἀρσενικῶν dies καὶ meridies. Τὸ δὲ dies ἐν τῷ ἐνικῷ εἶνε καὶ θηλυκόν ἐνίστε, σχεδὸν δὲ πάντοτε θηλυκόν, ὅταν σημαίνῃ χρόνον ἀπλῶς ἢ προθεσμίαν· οἷον longa dies μακρὸς χρόνος, certa dies ῥητὴ ἡμέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Σύγκρισις τῶν ἐπιθέτων.

59. Τὰ ἐπίθετα καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ ἔχουσι τρεῖς βαθμούς, θετικόν (gradus positivus), συγκριτικόν (gradus comparativus) καὶ ὑπερθετικόν (gradus superlativus).

60. Τῶν συγκριτικῶν τὰ μὲν ἄρσενικά καὶ θηλυκὰ λήγουσιν εἰς ior, τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς ius. Σχηματίζονται δὲ τὰ συγκριτικὰ εἰς τὸ θέμα τοῦ θετικοῦ προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως ior, ius· οἶον altus ὑψηλός, γεν. alt-i, συγκρ. alt-ior ὑψηλότερος, α, alt-ius ὑψηλότερον· levis κοῦφος, γεν. lev-is, συγκρ. lev-ior, lev-ius· pulcher καλός, γεν. pulchr-i, συγκρ. pulchr-ior, pulchr-ius· antiquus παλαιός, γεν. antiq̄v-i, συγκρ. antiq̄v-ior, antiq̄v-ius.

61. Τῶν ὑπερθετικῶν τὸ μὲν ἄρσενικὸν λήγει εἰς issimus, τὸ δὲ θηλυκὸν εἰς issima, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς issimum. Σχηματίζονται δὲ τὰ ὑπερθετικὰ εἰς τὸ θέμα τοῦ θετικοῦ προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως issimus, issima, issimum· οἶον altus, γεν. alt-i, ὑπερθ. alt-issimus, alt-issima, alt-issimum ὑψηλότερος, η, or· antiquus, γεν. antiq̄v-i, ὑπερθ. antiq̄v-issimus, antiq̄v-issima, antiq̄v-issimum· levis, γεν. lev-is, ὑπερθ. lev-issimus, lev-issima, lev-issimum.— Κλίνονται δὲ τὰ ὑπερθετικὰ ὡς τὰ εἰς us, a, um ἐπίθετα (ὄρα § 43).

62. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ.

α') Ἐκ τῶν εἰς er ἐπιθέτων τῶν ἀποβαλλόντων τὸ e ἐν τῇ κλίσει τηροῦσιν αὐτὸ ἐν τῷ συγκριτικῷ τὸ sinister ἀριστερός καὶ dexter δεξιός· οἶον sinister, γεν. sinistri, συγκρ. sinisterior· dexter, γεν. dexteri καὶ dextri, συγκρ. μόνον dexterior.

β') Τὰ εἰς er ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸν ὑπερθετικὸν εἰς er-issimus, a, um προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως rimus εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἄρσενικοῦ· οἶον pauper πένης, pauper-rimus πενέστατος· celebrer περίφημος, celebrer-rimus· miser ἄθλιος, miser-rimus. Καὶ τὸ vetus παλαιός, οὐ συγκριτικός vetustior, ἔχει τὸν ὑπερθετικὸν veterrimus.

γ') Ἐξ ἐπίθετα εἰς ilis, τὸ facilis, difficilis δυσχερής, similis ὅμοιος, dissimilis ἀνόμοιος, gracilis ἰσχνός καὶ humilis ταπεινός, σχηματίζουσι τὸν ὑπερθετικὸν εἰς illimus, ἀποβαλλομένης τῆς καταλήξεως is καὶ προσαρτωμένης τῆς limus· οἶον facilis, facil-limus κτλ.

δ') Τὰ ἀπὸ τῶν ῥημάτων dico, facio καὶ volo σχηματιζόμενα

ἐπίθετα εἰς dīcus, fīcus καὶ vōlus σχηματίζουσιν, ἀποβαλλομένης τῆς καταλήξεως us, τὸν μὲν συγκριτικὸν εἰς entior, τὸν δὲ ὑπερθετικὸν εἰς entissimus· οἷον maledīcus κακολόγος, συγκρ. maledīc-entior, ὑπερθ. maledic-entissimus· malefīcus κακοποιός, malefic-entior, malefic-entissimus· malevōlus δυσμενής, malevol-entior, malevol-entissimus. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ beneficus εὐεργέτης, benevolus εὐμενής, munificus μεγαλόδωρος, magnificus μεγαλοπρεπής.

63. Τὰ εἰς us προηγουμένου φωνήεντος ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν οὐχὶ διὰ μεταβολῆς τῶν καταλήξεων, ἀλλὰ περιφραστικῶς, τὸν μὲν συγκριτικὸν προτιθεμένου τοῦ magis μάλλορ, τὸν δὲ ὑπερθετικὸν προτιθεμένου τοῦ maxime μάλιστα· οἷον dubius ἀμφιβολός, συγκρ. magis dubius (a, um), ὑπερθ. maxime dubius (a, um). Ὡσαύτως τὸ idoneus ἀρμόδιος, arduus ἀνάρτης, necessarius ἀναγκαῖος, noxius ἐπιβλαβής, ingenuus ἰθαγενής, εὐγενής, pius εὐσεβής.

64. Τὰ ἐπόμενα ἐπίθετα ἔχουσιν ὅλως ἀνώμαλον τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν βαθμόν·

bonus ἀγαθός	melior	optimus
malus κακός	pējor	pessimus
magnus μέγας	mājor	maximus
parvus παῦρος (ὀλίγος)	minor	minimus
multus πολὺς	plus (οὐδ.)	plurimus
frugi (ἀκλ.) σώφρων, ^{κατ' ἔξω}	frugalior	frugalissimus
egēnus ἐνδεής	egentior	egentissimus
providus προνοητικός	providentior	providentissimus.

*ματῆριος εὐρ-
μος, ματῆριος,
ματῆρισσῆμιος ἢ
ματῆριμῆμιος.*

ΣΗΜ. Τοῦ plus (συγκ. τοῦ multus) εἶνε ἐν χρήσει· ἐν μὲν τῶ ἐν. μόνον ἢ ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου plus καὶ ἡ γεν. pluris (μόνον ὡς γενικῆ τῆς τιμῆς), ἐν δὲ τῶ πληθ. πᾶσαι αἱ πτώσεις· ἀρσ. καὶ θηλ. ὄνομ. plures, γεν. plurium κτλ. οὐδ. ὄνομ. plura καὶ pluria, γεν. plurium κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ἀριθμητικὰ (numeralia).

65. Τὰ ἀριθμητικὰ τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶνε ἑξαπλᾶ· 1. ἀπόλυτα (numeralia cardinalia)· 2. τακτικὰ (numeralia ordinalia)· 3. διανεμητικὰ (numeralia distributiva)· 4. πολ-

λαπλασιαστικά (numeralia multiplicativa)· 5. ἀναλογικά (numeralia proportionalia)· 6. ἐπιρρήματα ἀριθμητικά (adverbia numeralia).

A') Ἀπόλυτα (numeralia cardinalia).

66. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ ἐρωτηματικὸν quot? πόσοι; καὶ τὰ πλεῖστα εἶνε ἄκλιτα. Κλίνονται δὲ μόνον τὰ ἐξῆς: unus, a, um εἷς, μία, ἕρ, duo, ae, o δύο, tres, tria τρεῖς, τρία· ἔπειτα δὲ ἀπὸ τῶν διακοσίων μέχρι τῶν χιλίων, ἄτινα κλίνονται κανονικῶς ὡς τὰ εἰς us, a, um τρικατάληκτα ἐπίθετα· οἷον ducenti, ae, a (200), trecenti, ae, a (300), quadringenti, ae, a (400), quingenti, ae, a (500), sexcenti, ae, a, 600) septingenti, ae, a (700), octingenti, ae, a (800), nongenti, ae, a (900)· πρὸς δὲ τούτοις τὸ milia, ὃ πληθυντικός τοῦ ἀκλίτου mille (1000), ὅπερ κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν γ' κλίσιν· γεν. milium, δοτ. milibus.

Singularis.

Nom.	unus, una, unum
Gen.	unius
Dat.	uni
Acc.	unum, unam, unum
Voc.	une, una, unum
Abl.	uno, una, uno

Pluralis.

	uni, unae, una
	unorum, unarum, unorum
	unis
	unos, unas, una
	uni, unae, una
	unis.

Pluralis.

Nom.	duo, duae, duo
Gen.	duorum, duarum, duorum
Dat.	duobus, duābus, duobus
Acc.	duos καὶ duo, duas, duo
Abl.	duobus, duabus, duobus.

Ὡσαύτως κλίνεται καὶ τὸ ambo, ae, o ἄμφω.

Pluralis.

	ἀρσ. καὶ θηλ.	οὐδ.
Nom.	tres,	tria
Gen.	trium	
Dat.	tribus	
Acc.	tres,	tria
Abl.	tribus.	

67.

1 I unns, una, unum	20 XX viginti
2 II duo, duae, duo	30 XXX triginta
3 III tres, tria	40 XL qvadraginta
4 IV qvattuor	50 L qvinqvaginta
5 V qvinqve	60 LX sexaginta
6 VI sex	70 LXX septuaginta
7 VII septem	80 LXXX octoginta
8 VIII octo	90 XC nonaginta
9 IX novem	100 C centum
10 X decem	200 CC ducenti, ae, a
11 XI undĕcim	300 CCC trecenti, ae, a
12 XII duodĕcim	400 CCCC qvadringenti, ae, a
13 XIII tredĕcim	500 D ἢ ID qvinqvanti, ae, a
14 XIV qvattuordecim	600 DC sexcenti(sescenti), ae, a
15 XV qvindicim	700 DCC septingenti, ae, a
16 XVI sedecim ἢ decem et sex	800 DCCC octingenti, ae, a
17 XVII decem et septem ἢ septendĕcim	900 DCCCC nongenti, ae, a
18 XVIII duodeviginti ἢ decem et octo	1000 M ἢ CI0 mille
19 XIX undeviginti ἢ decem et novem	2000 MM ἢ CI0CI0 duo milia
	3000 MMM tria milia
	4000 MMMM qvattuor milia
	5000 ID0 qvinqve milia κτλ.

ΣΗΜ. Τὰ Λατινικὰ σημεῖα πλὴν τοῦ M (ὅπερ εἶνε συντομία τοῦ mille) ἦσαν τὴν ἀρχὴν ἀθάϊρετα σημεῖα λαθόντα ὕστερον μορφὴν γραμμάτων. Γραμμὴ τις μετὰ C ἀπεστραμμένον (δηλαδὴ ID) σημαίνει 500· πᾶν δὲ ἄλλο C ἀπεστραμμένον ἐκ τῶν δεξιῶν προστιθέμενον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 0 τῶν Ἀραβικῶν σημείων· οἷον ID0=5000, ID00=50000. Ὁ ἀριθμὸς διπλασιάζεται, ὅταν ἐκ τῶν ἀριστερῶν προστεῖθῃσι τοσαῦτα C, ὅσα εἶνε καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν τῆς γραμμῆς· οἷον CI0=1000, CCI0=10000, CCCI00=100000.

B') Τακτικὰ (numeralia ordinalia).

68. Τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ ἐρωτήματικὸν qvōtus? πόστος; καὶ εἶνε ἅπαντα ἐπίθετα τρικατάληκτα εἰς us, a, um.

1 primus πρῶτος	4 qvartus
2 secundus ἢ alter (ἐπὶ δύο)	5 qvintus
3 tertius	6 sextus

7 septīmus	80 octogesimus
8 octāvus	90 nonagesimus
9 nonus	100 centesimus
10 decīmus	200 ducentesimus
11 undecīmus	300 trecentesimus
12 duodecimus	400 qvadrīngentesimus
13 tertius decimus	500 qvingentesimus
14 qvartus decimus	600 sexcentesimus
15 qvintus decimus	700 septīngentesimus
16 sextus decimus	800 octīngentesimus
17 septimus decimus	900 nongentesimus
18 duodevicesimus ἢ octavus de- cimus	1000 millesimus
19 undevicesimus ἢ nonus de- cimus	2000 bis millesimus
20 vicesimus (vigesimus)	3000 ter millesimus
30 tricesimus (trigesimus)	4000 qvater millesimus
40 qvadragesimus	5000 qvinqvies mille- simus
50 qvinqvagesimus	10000 decies millesimus
60 sexagesimus	100000 centies millesimus
70 septuagesimus	1000000 decies centies mille- simus.

Γ) Διανεμητικὰ (*numeralia distributiva*).

69. Τὰ διανεμητικὰ εἶνε ἐπιθετα πληθυντικὰ μόνον εἰς ἰ, ae, a καὶ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ἐρωτηματικὸν qvotēni? κατὰ πόσους; οἷον singuli, ae, a κατὰ ἕνα (ἕκαστος)· bini, ae, a σύν-δυο ἢ κατὰ δύο ἢ ἀρὰ δύο κτλ.

1 singūli	13 terni deni
2 bini	14 qvaterni deni
3 terni (trini)	15 qvini deni
4 qvaterni	16 seni deni
5 qvini	17 septeni deni
6 seni	18 octoni deni ἢ duodevicēni
7 septēni	19 noveni deni ἢ undeviceni
8 octōni	20 viceni
9 novēni	30 tricēni
10 deni	40 qvadragēni
11 undēni	50 qvinqvagēni
12 duodēni	60 sexagēni

70 septuagēni	1000 singula milia
80 octogēni	2000 bina milia
90 nonagēni	3000 terna milia
100 centēni	4000 qvaterna milia
200 ducēni	5000 qvina milia
300 trecēni	6000 sena milia
400 qvadringēni	7000 septena milia
500 qvingēni	8000 octona milia
600 sexcēni (sesceni)	9000 novena milia
700 septingēni	10000 dena milia
800 octingēni	100000 centena milia
900 nongēni	1000000 decies centena milia.

Δ') Πολλαπλασιαστικά (*numeralia multiplicativa*).

70. Τὰ πολλαπλασιαστικά ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ποσαπλοῦς; εἶνε ἐπίθετα μονοκατάληκτα καταλήγοντα εἰς plex· οἷον simplex, γεν. simplicis. Μόνον δὲ τὰ ἐπόμενα εἶνε ἐν χρήσει·

simplex	ἀπλοῦς	qvincūplex	πενταπλοῦς
duplex	διπλοῦς	septemplex	ἑπταπλοῦς
triplex	τριπλοῦς	decemplex	δεκαπλοῦς
qvadrūplex	τετραπλοῦς	centūplex	ἑκατορταπλοῦς.

Ε') Ἀναλογικὰ (*numeralia proportionalia*).

71. Τὰ ἀναλογικὰ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ποσαπλάσιος (ποσάκις μείζων;) εἶνε ἐπίθετα τρικατάληκτα εἰς us, a, um. Συνήθως δὲ κεῖνται μόνον ἐν τῷ οὐδετέρῳ γένει καὶ κατ' ἀφαιρετικὴν πτώσιν (οἷον duplo major). Μόνα δὲ τὰ ἐπόμενα εἶνε ἐν χρήσει.

simpulus,	a, um	ἀπλοῦς
duplus,	a, um	διπλάσιος
triplus,	a, um	τριπλάσιος
qvadrūplus,	a, um	τετραπλάσιος
octūplus,	a, um	ὀκταπλάσιος.

Σ') Ἐπιρρήματα ἀριθμητικὰ (*adverbia numeralia*).

72. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ quoties? ποσάκις; παράγονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ λήγουσι, πλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων, εἰς ies. Εἶνε δὲ τὰ ἐπόμενα·

1 semel ἄπαξ	3 ter τρίς
2 bis δις	4 qvater τετράκις

5	quinqvies	90	nonagies
6	sexies	100	centies
7	septies	200	ducenties
8	octies	300	trecenties
9	novies	400	qvadringenties
10	decies	500	qvingenties
11	undecies	600	sexcenties
12	duodecies	700	septingenties
13	terdecies ἢ tredecies	800	octingenties
14	qvaterdecies ἢ qvattuordecies	900	nongenties
15	quinqviesdecies ἢ qvindecies	1000	milies
16	sexiesdecies ἢ sedecies	2000	bis millies
17	septiesdecies	3000	ter millies
18	duodevicies ἢ octiesdecies	4000	qvater millies
19	undevicies ἢ noviesdecies	5000	quinqvies millies
20	vicies	6000	sexies millies
30	tricies	7000	septies millies
40	qvadragies	8000	octies millies
50	quinqvagies	9000	novies millies
60	sexagies	10000	decies millies
70	septuagies	100000	centies millies
80	octogies	1000000	millies millies.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ἄντωνυμῖαι (pronomina).

73. Αἱ ἄντωνυμῖαι εἶνε πενταπλαῖ· 1. προσωπικαῖ (pronomina personalia)· 2. δεικτικαῖ (pronomina demonstrativa)· 3. ἀναφορικαῖ (pronomina relativa)· 4. ἐρωτηματικαῖ (pronomina interrogativa)· 5. ἀόριστοι (pronomina indefinita).

Α') Προσωπικαῖ (pronomina personalia).

74. Αἱ προσωπικαῖ ἄντωνυμῖαι εἶνε αἱ ἐπόμεναι·

Singularis.

Nom.	ēgō	ἐγὼ	tū	σὺ	λείπει
Gen.	meī		tuī		suī οὐ
Dat.	mihī		tībī		sībī
Acc.	mē		tē		sē
Abī.	mē		tē		sē

Pluralis

Nom.	nōs	vōs	λείπει
Gen.	{ nostrī και nostrum	{ vestrī και vestrum	suī
Dat.	nōbis	vōbis	sibī
Acc.	nōs	vōs	sē
Abl.	nōbis	vōbis	sē.

75. Ἀπὸ δὲ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν παράγονται

α') αἱ *κτητικαὶ ἀντωνυμίαι* (pronomina possessiva) meus (κλητ. mi), mea, meum ἐμός, ἐμή, ἐμόν· tuus, tua, tuum *τεός, τεή, τεόν* = σός, σή, σόν· suus sua, suum σφός, σφή, σφόν (ἑαυτοῦ, ἧς, οὔ)· noster, nostra, nostrum ἡμέτερος, α, ον· vester, vestra, vestrum ὑμέτερος, α, ον.

β') αἱ τὸ γένος σημαίνουσαι *ἀντωνυμίαι* (pronomina gentilicia), nostras ἡμεδαπός, vestras ὑμεδαπός. Εἰς ταύτας δὲ προσθετέον καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας *cujus* γενομένην ἐρωτηματικὴν *cujas?* ποδαπός; Κλίνονται δὲ αἱ ἀντωνυμίαι αὗται ὡς μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως· οἶον nostras, γεν. nostrātis, πληθ. nostrātes, γεν. nostratium κτλ.

Β') *Δεικτικαὶ* (pronomina demonstrativa).

76. Δεικτικαὶ δὲ ἀντωνυμίαι εἶνε αἱ ἐπόμεναι ἔξ:

- hic, hæc, hoc οὗτος, αὕτη, τοῦτο
- ille, illa, illud ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο
- is, ea, id οὗτος, αὕτη, τοῦτο
- idem, eādem, idem ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό
- iste, ista, istud ὁδε, ἡδε, τόδε
- ipse, ipsa, ipsum αὐτός, αὐτή, αὐτό.

77. α') hic, hæc, hoc οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	hic, haec, hoc	hi,	hae,	hæc
Gen.	hujus	horum,	harum,	horum
Dat.	huic (μονοσυλλ.)		his	
Acc.	hunc, hanc, hoc	hos,	has,	hæc
Abl.	hōc, hāc, hōc		his.	

Handwritten signature

78. 6') *Ille, illa, illud* ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Nom.	ille,	illa,	illud,	illi,	illæ,	illa
Gen.		illius		illorum,	illarum,	illorum
Dat.		illī			illis	
Acc.	illum,	illam,	illud	illos,	illas,	illa
Abl.	illo,	illa,	illo		illis.	

Ὡσαύτως κλίνεται καὶ τὸ iste, ista, istud ὅδε, ἡδε, τόδε.

79. γ') *Is, ea, id* οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	is,	ea,	id	ii (ei),	eae,	ea
Gen.		ejus		eorum,	earum,	eorum
Dat.		ei			iis (eis)	
Acc.	eum,	eam,	id	eos,	eas,	ea
Abl.	eo,	ea,	eo		iis (eis).	

80. Ἐκ δὲ τῆς is, ea, id γίνεται διὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς συλλαβῆς dem ἢ ἀντωνυμία *idem, eadem, idem* ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, ἧτις κλίνεται ὡς ἡ is, ea, id πλὴν ὅτι ἀντὶ τῶν *eundem, eandem, eorundem, earundem* λέγεται πάντοτε *eundem, eandem, eorundem, earundem*.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	idem,	eadem,	idem	iīdem,	eaedem,	eādem
Gen.		eiusdem		eorundem,	earundem,	eorundem
Dat.		eīdem			iisdem (eisdem)	
Acc.	eundem,	eandem,	īdem	eōsdem,	eāsdem,	eādem
Abl.	eōdem,	eādem,	eōdem		iisdem (eisdem).	

81. δ') *Ipse, ipsa, ipsum* αὐτός, αὐτή, αὐτό.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	ipse,	ipsa,	ipsum	ipsi,	ipsae,	ipsa
Gen.		ipsius		ipsorum,	ipsarum,	ipsorum
Dat.		ipsi			ipsis	
Acc.	ipsum,	ipsam,	ipsum	ipsos,	ipsas,	ipsa
Abl.	ipso,	ipsa,	ipso		ipsis.	

Γ') Ἀναφορικά (*pronomina relativa*).

82. Αἱ ἀναφορικά ἀντωνυμίαι εἶνε διτταί, ἡ ὠρισμένη *qui* *quae, quod* ὅς, ἧ, ὅ, καὶ αἱ ἀόριστοι (*pronomina relativa indefinita*) *quisquis, (quaequae), quidquid* ὅστις, καὶ *quicumque, quaecumque, quodcumque* ὅστισοῦν, ὅστισδήποτε.

83. α') *Qui, quae, quod* ὅς, ἡ, ὅ.

Singularis.

Pluralis.

Nom.	qui,	quae,	quod	qui	quae,	quae,
Gen.		cujus		quorum,	quarum,	quorum
Dat.		cui (μονοσυλλ.)			quibus	
Acc.	quem,	quam,	quod	quos,	quas,	quae
Abl.	quo,	qua,	quo		quibus.	

β') *Quisquis, (quaequae), quidquid* ὅστις, ἡτις, ὅ,τι.

84. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐσιαστικὴ καὶ ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτῆς κλίνονται κατὰ τὴν *qui, quae, quod*. Ἐν χρήσει δὲ εἶνε οἱ ἐπόμενοι τύποι:

Nom.	quisquis.	quidquid (quicquid)
Acc.	quemquem.	quidquid
Abl.	quoque.	quaque, quoque.

γ') *Quicumque, quaecumque, quodcumque* ὅστισοῦν κτλ.

85. Ἡ δὲ *quicumque* εἶνε ἐπιθετικὴ καὶ κλίνεται μόνον τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς, τοῦ *cumque* μένοντος ἀκλίτου· οἷον *gen. cujuscumque, dat. cuicumque, acc. quemcumque, quamcumque, quodcumque, abl. quocumque, quacumque, quocumque*.

δ') Ἐρωτηματικά (*pronomina interrogativa*).

86. Ἡ μὲν οὐσιαστικὴ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία κλίνεται ὡδε:

Singularis.

Pluralis.

Nom.	quis (ἀρσ. καὶ θηλ.),	quid?	quid?	quae,	quae?
Gen.	cujus?		quorum,	quarum,	quorum?
Dat.	cui?			quibus?	
Acc.	quem, quam,	quid?	quos,	quas,	quae?
Abl.	quo, qua,	quo?		quibus?	

Ἡ δὲ ἐπιθετικὴ ὡς ἡ ἀναφορικὴ.

ε') Ἀόριστοι (*pronomina indefinita*).

87. Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι σχηματίζονται ἢ προτιθεμένου τοῦ *ali* εἰς τοὺς τύπους *quis, quid* καὶ *qui, quae, quod*, ἢ προσαρτωμένων εἰς αὐτοὺς συλλαβῶν τινῶν. Αἱ προτιθέμεναι δὲ καὶ προσαρτώμεναι αὗται συλλαβαὶ μένουσιν ἐν τῇ κλίσει ἄμε-

τάβλητοι καὶ μόνα τὰ quis, quid καὶ qui, quae, quod κλίνονται. Εἶνε δὲ αἱ ἐπόμεναι·

aliquis, aliqua, aliquid τις, τι. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη δὲν ἔχει πληθυντικὸν εἰμὴ ἐν τῷ ἀρσενικῷ γένει.

aliqui, aliqua, aliquod τις, τι. Τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν aliqua.

quidam, quaedam, quoddam καὶ quiddam τις, τι. Ἐν τῇ αἰτιατ. τοῦ ἐνικῷ καὶ ἐν τῇ γενικῇ τοῦ πληθυντικῷ τὸ m μεταβάλλεται εἰς n· οἷον quendam, vandam· quorundam, quarundam.

quispiam, quaequam, quidpiam καὶ quodpiam τις, τι.

quisquam, quidquam τις, τι. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη εἶνε μόνον οὐσιαστικὴ καὶ δὲν ἔχει θηλυκὸν οὐδὲ πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

quisvis, quaevis, quodvis καὶ quidvis ὅστις βούλει,

quilibet, quaelibet, quodlibet καὶ quidlibet ὅστις οὖν.

quisque, quaeque, quidque καὶ quodque ἕκαστος, η, ον.

unusquisque, unaquaeque, unumquidque καὶ unumquodque εἰς ἕκαστος, πᾶς. Ἀμφότερα δὲ τὰ μέρη κλίνονται· οἷον αἰτιατ. unumquemque, unamquamque, unumquidque καὶ unumquodque, γεν. uniuscujusque, δοτ. unicuique κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Τὰ παρεπόμενα τοῖς ῥήμασι.

88. Καὶ τοῖς Λατινικοῖς ῥήμασι παρέπονται ὅσα καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς, ἡ διάθεσις, ἡ ἔγκλισις, ὁ χρόνος, ὁ ἀριθμὸς, τὸ πρόσωπον καὶ ἡ συζυγία.

89. Α΄) Διάθεσις. Τῶν ῥημάτων τῆς Λατινικῆς γλώσσης αἱ διαθέσεις (genera verbi) εἶνε δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος, ὅθεν πᾶν ῥῆμα εἶνε ἢ ἐνεργητικὸν (genus verbi activum ἢ verbum activum), ἢ παθητικὸν (genus verbi passivum ἢ verbum passivum). Τὸ δὲ ἐνεργητικὸν πάλιν ῥῆμα εἶνε ἢ μεταβατικὸν (verbum transitivum), ἢ ἀμεταβατὸν ἤτοι οὐδέτερον (verbum intransitivum, neutrum). Κλίνονται δὲ ἤτοι μετασχηματι-

ονται ἄλλως μὲν τὰ ἐνεργητικὰ (forma activa), ἄλλως δὲ τὰ παθητικὰ (forma passiva).

90. Β') **Ἐγκλίσεις (modus)*. Αἱ δὲ ἐγκλίσεις εἶνε τρεῖς, ὀριστικὴ (indicativus), ὑποτακτικὴ (conjunctivus), προστακτικὴ (imperativus). Καλοῦνται δὲ αἱ τρεῖς αὗται ἐγκλίσεις καὶ *verbum finitum* (ἐγκλίσεις παρεμφατικά, τὰ παρεμφατικά). Διότι εκτός τῶν τύπων τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἀπκρέμφοι, μὴ παρεμφαινόντες δηλαδή ὠρισμένως τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος ἤτοι τὸ πρόσωπον (*verbum infinitum*). Καλοῦνται δὲ οὗτοι ἀπκρέμφοτος (infinitivus), μετοχὴ (participium), ὕπτιον (supinum), θετικὸν (gerundium).

ΣΗΜ. α'. Τὸ ὕπτιον ἔχει διττὸν τύπον, τὴν τῆς αἰτιατικῆς κατάληξιν *um* καὶ τὴν τῆς ἰμπεριετικῆς *u*, ὅθεν τὸ μὲν καταλήγον εἰς *um* καλεῖται πρῶτον, τὸ δὲ εἰς *u* δεῦτερον. Καὶ τὸ μὲν α' μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συντασσόμενον σημαίνει τὸν σκοπὸν τῆς κινήσεως οἷον *eo spectatum* εἶμι θεασόμενος. Τὸ δὲ β' μετ' ἐπιθέτων συντασσόμενον περιόριζει τὸ ὑπ' αὐτῶν κατηγορούμενον οἷον *mirabile visu* θαυμαστὸν ἰδεῖν, οὐχὶ δηλ. ἀπολύτως θαυμαστὸν, ἀλλ' ὅταν τις ἴδῃ αὐτό.

ΣΗΜ. β'. Τὸ δὲ θετικὸν εἶνε καὶ αὐτὸ διττὸν, τὸ μὲν καταλήγον ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. εἰς *ndum* καὶ ἐν τῇ γ' καὶ δ' εἰς *endum* (οὐδ), τὸ δὲ ἐν τῇ α' καὶ β' εἰς *ndus*, *a*, *um* καὶ ἐν τῇ γ' καὶ δ' εἰς *endus*, *a*, *um*, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐκλήθη *gerundium*, τὸ δὲ δεῦτερον *gerundivum*. Ἀντιστοιχοῦσι δὲ ὅλως κατὰ τε τὴν σημασίαν καὶ τὴν σύνταξιν τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ εἰς τέον, τὸ δὲ δεῦτερον πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ εἰς τέος, *a*, *on* οἷον τὸ μὲν *legendum est libros* ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἀναγνωστέον ἐστὶ τὰ συγγράμματα, τὸ δὲ *legendi sunt libri* πρὸς τὸ ἀναγνωστέα ἐστὶ τὰ συγγράμματα. Κεῖται δὲ τὸ πρῶτον θετικὸν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μόνον ῥήματος οἷον *erat* κτλ, ἐν δὲ ταῖς πλαγαῖς πτώσεων ἐν ἐξοχρήσει. Ἀντιστοιχοῦσι δὲ αἱ πλάγιαί πτώσεις τοῦ α' θετικοῦ πρὸς τὰς πλαγαῖς πτώσεις τῆς συνάρου ἀπαρεμφάτου τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης οἷον *ars amandi* τέχνη τοῦ ἐραῖν.

91. Γ') **Χρόνος (tempus)*. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς Λατινικῆς γλώττης εἶνε εἴς, οἱ ἐπόμενοι ἐνεστώς (*praesens*), παρατατικός (*imperfectum*), πρκακείμενος (*perfectum*), ὑπερσυντέλικος (*plusquamperfectum*), μέλλων (*futurum*), μέλλων τετελεσμένος (*futurum exactum*).

ΣΗΜ. α'. Ὁ μέλλων λέγεται καὶ μέλλων α' (*futurum primum*), ἢ ἁπλοῦς μέλλων (*futurum simplex*), ὁ δὲ τετελεσμένος λέγεται καὶ μέλλων β' (*futurum alterum*).

ΣΗΜ. β'. Ὁ πρκακείμενος τῆς Λατινικῆς γλώττης ἀντιστοιχεῖ ἄλλοτε μὲν πρὸς τὸν πρκακείμενον, ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸν ἄριστον τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης.

92. Δ') Ἀριθμὸς (*numerus*). Ἐκαστος δὲ χρόνος ἔχει ἀριθμοὺς, ἐνικὸν καὶ πληθυντικόν.

93. Ε') Πρόσωπον (*persōna*). Ἐκάτερος δὲ ἀριθμὸς ἔχει τρία πρόσωπα, πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον.

94. Σ') Συζυγία (*coniugatio*). Συζυγίας δὲ ἔχει ἡ Λατινικὴ γλῶσσα τέσσαρας, διακρινομένας ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, ἧτοι τοῦ πρῶτου στοιχείου τοῦ θέματος τῶν ῥημάτων, καὶ ἐκ τῆς ἀπαρεμφάτου τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος. Καὶ τὰ μὲν ῥήματα τῆς α' συζυγίας ἔχουσι χαρακτῆρα *a* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καταλήγουσιν εἰς *āre*· οἷον *amāre ἀγαπᾶν*. Ταῦτα δὲ ῥήματα τῆς β' συζυγίας ἔχουσι χαρακτῆρα *e* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καταλήγουσιν εἰς *ere*· οἷον *monēre παραινεῖν*. Ταῦτα δὲ ῥήματα τῆς γ' συζυγίας ἔχουσι χαρακτῆρα *i* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καταλήγουσιν εἰς *ire*· οἷον *scribere γράφειν*, *minuere ἐλαττοῦν*. Ταῦτα δὲ ῥήματα τῆς δ' συζυγίας ἔχουσι χαρακτῆρα *u* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ τοῦ ἐνεστῶτος καταλήγουσιν εἰς *ire*· οἷον *audire ἀκούειν*.

ΣΗΜ. β'. Οἱ χαρακτῆρες *a*, *e*, *i* μακροὶ ὄντες βραχύνονται, ὅταν ἐπιφέρηται φωνῆν, σύμφωνα πρὸς τὸν γενικὸν κανόνα (πρὸβλ. § 20 ΣΗΜ.).

95. Οἱ κύριοι τύποι παντὸς ῥήματος εἶνε ἡ ὀριστικὴ τοῦ ἐνεστῶτος, ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρακειμένου, τὸ ὑπτιον καὶ ἡ ἀπαρεμφάτος τοῦ ἐνεστῶτος. Τούτους ὅταν γινώσκῃ τις, εὐκολύνεται εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν τύπων παντῶν τῶν χρόνων καὶ πασῶν τῶν ἐγκλίσεων. Πρὶν λοιπὸν κλίνει τις ὑλόκληρον ῥημά τι, ἀνάγκη νὰ ὀρίξῃ πρότερον τοὺς τέσσαρας τούτους κυρίους τύπους· οἷον *amo*, *amāvi*, *amatum*, *amāre*· *monēo*, *monūi*, *monitum*, *monēre*· *scribo*, *scripsi*, *scriptum*, *scribere*· *audio*, *audīvi*, *auditum*, *audire*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'

Ῥῆμα οὐσιαστικόν (*verbum substantivum*).

96. Τὸ οὐσιαστικὸν ῥῆμα *esse εἶναι* καλεῖται καὶ βοηθητικόν (*verbum auxiliare*), ἐπειδὴ βοηθεῖα αὐτοῦ σχηματίζονται τύ-

τινές τῶν ἄλλων ῥημάτων, ὅθεν καί προτάσσεται τῶν παρα-
μάτων τῶν τεσσάρων ὁμαλῶν συζυγιῶν τὸ ῥῆμα τοῦτο καίπερ
μαλιν ἔχον τὴν κλίσιν. Ἔχει δὲ αὕτη ὡδε·

A. INDICATIVUS.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

<p>Sing. sūm ēs est Plur. sūmus estis sunt</p>		<p>Sing. sīm sīs sīt Plur. sīmus sītis sint.</p>
--	--	--

Imperfectum.

<p>Sing. ēram eras erat Plur. erāmus erātis erant.</p>		<p>Sing. essem esses esset Plur. essēmus essētis essent.</p>
--	--	--

Futurum.

<p>Sing. ēro eris erit Plur. erīmus erītis erunt.</p>		<p>Sing. futūrus, { tutura, { futurum { Plur. futuri, { futurae, { futura {</p>
---	--	---

Perfectum.

<p>Sing. fūi fuisti fuit Plur. fuīmus fuistis fuērunt (fuēre).</p>		<p>Sing. fuērim fueris fuerit Plur. fuerīmus fuerītis (1) fuērint.</p>
--	--	--

(1) Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνήθως ἐκφωνοῦνται ταῦτα βραχέως (fuerīmus, fuerītis).

Plusquamperfectum.

Sing.	fuëram fueras fuerat		Sing.	fuissem fuisset
Plur.	fuerãmus fuerãtis fuërant.		Plur.	fuissemus fuissetis fuissent.

Futurum exactum.

Sing.	fuëro fueris fuerit		
Plur.	fuerimur fueritis ⁽¹⁾ fuerint.		ἰμοία τῆ, τοῦ παρακειμένου.

C. IMPERATIVUS.

Sing.	2. es και esto
	3. esto
Plur.	2. este και estote
	3. sunt.

D. INFINITIVUS.

Praesens.

esse.

Perfectum.

fuisse.

Futurum.

Sing.	futurum.	am, um	esse	ἡ fore.
Plur.	futuros,	as, a	esse	

E. PARTICIPIUM.

Praesens

(ens)

Futurum.

futurus, a, um

Supinum και Gerundium λείπουσιν.

97. Ὁμοίως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα absum ἀπειμι, adsum πάρειμι, desum ἐλλείπω, insum ἐνυπάρχω, intersum διαρίγρομαι, παραρίγρομαι, obsum ἐναντιοῦμαι, praesum προῖσταμαι, prosum ὠφελιῶ, subsum ὑπόκειμαι, supersum περιρίγρομαι.

(1) Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνήθως ἐκφωνοῦνται ταῦτα βραχέως (fuerimus, fueritis).

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῇ κλίσει τοῦ *prosum* ἐμφανίζεται ὁ πλήρης τύπος τῆς προθέσεως, τούτεστι *prod*, ὅπου μετὰ τὸ ὀ ἀκολουθεῖ *e*: *prodes*, *prodest*, *prodēram*, *prodēro*.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ἄχρηστος μετοχὴ *ens* κεῖται μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις *abs-ens* ἀπὼν καὶ *praes-ens* παρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Παραδείγματα τῶν τεσσάρων ὁμαλῶν συζυγιῶν.

98. FORMA ACTIVA.

A. INDIGATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. <i>amō</i>	<i>mōnē-ō</i>	<i>lēg-ō</i>	<i>audī-ō</i>
<i>ἀγαπῶ</i>	<i>παραινῶ</i>	<i>ἀραγιγνώσκω</i>	<i>ἀκούω</i>
<i>amā-s</i>	<i>monē-s</i>	<i>leg-ī-s</i>	<i>audī-s</i>
<i>amā-t</i>	<i>monē-t</i>	<i>leg-ī-t</i>	<i>audī-t</i>
P. <i>amā-mūs</i>	<i>monē-mūs</i>	<i>leg-ī-mūs</i>	<i>audī-mūs</i>
<i>amā-tīs</i>	<i>monē-tīs</i>	<i>leg-ī-tīs</i>	<i>audī-tīs</i>
<i>ama-nt.</i>	<i>mone-nt.</i>	<i>leg-u-nt.</i>	<i>audī-u-nt.</i>

Imperfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ ὀ συζ. *bām*, ἐν τῇ γ' καὶ ὀ *ēbām*).

S. <i>amā-bām</i>	<i>monē-bam</i>	<i>lēg-ē-bam</i>	<i>audi-ēbam</i>
<i>ama-bās</i>	<i>monē-bas</i>	<i>leg-ē-bas</i>	<i>audi-ēbas</i>
<i>ama-bāt</i>	<i>monē-bat</i>	<i>leg-ē-bat</i>	<i>audi-ēbat</i>
P. <i>ama-bāmūs</i>	<i>mone-bamus</i>	<i>leg-e-bamus</i>	<i>audi-ebamus</i>
<i>ama-bātīs</i>	<i>mone-batis</i>	<i>leg-e-batis</i>	<i>audi-ebatis</i>
<i>ama-bant.</i>	<i>monē-bant.</i>	<i>leg-ē-bant.</i>	<i>audi-ēbant.</i>

Futurum (simplex).

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ ὀ συζ. *bō*, ἐν τῇ γ' καὶ ὀ *ām*.)

S. <i>amā-bō</i>	<i>monē-bo</i>	<i>lēg-ā-m</i>	<i>audī-a-m</i>
<i>ama-bīs</i>	<i>mone-bis</i>	<i>leg-ē-s</i>	<i>audi-e-s</i>
<i>ama-bīt</i>	<i>mone-bit</i>	<i>leg-ē-t</i>	<i>audi-e-t</i>
P. <i>ama-bīmūs</i>	<i>mone-bimus</i>	<i>leg-ē-mus</i>	<i>audi-ē-mus</i>
<i>ama-bītīs</i>	<i>mone-bitis</i>	<i>leg-ē-tis</i>	<i>audi-ē-tis</i>
<i>ama-bunt.</i>	<i>mone-bunt.</i>	<i>leg-ē-nt.</i>	<i>audi-e-nt.</i>

Perfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ δ' συζ. vi, ἐν τῇ ε' ui, ἀποβαλλομένου τοῦ χαρακτῆρος e, ἐν τῇ γ' i ἢ si ἢ ui.)

S.	amā-vi	mon-ui	lĕg-i	audi-vi
	ama-vistī	mon-uisti	leg-isti	audi-visti
	ama-vīt	mon-uit	leg-it	audi-vit
P.	ama-vīmūs	mon-uīmus	leg-īmus	audi-vīmus
	ama-vistīs	mon-uistis	leg-istis	audi-vistis
	ama-vērunt	mon-uērunt	leg-ērunt	audi-vērunt
	(ama-vērē)	(mon-uēre)	(leg-ēre).	(audi-vēre).

Plusquamperfectum.

(Κατάληξις ērām εἰς τὸν παρακείμενον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S.	amā-vērām	mon-uēram	lĕg-ēram	audi-vēram
	ama-vērās	mon-uēras	leg-ēras	audi-vēras
	ama-vērāt	mon-uērat	leg-ērat	audi-vērat
P.	ama-vērāmūs	mon-uērāmūs	leg-erāmūs	audi-verāmūs
	ama-vērātīs	mon-uērātīs	leg-erātīs	audi-verātīs
	ama-vērant	mon-uērant.	leg-ērant.	audi-vērant.

Futurum exactum.

(Κατάληξις ēro εἰς τὸν παρακείμενον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S.	amā-vērō	mon-uero	lĕg-ero	audi-vero
	ama-vērīs	mon-ueris	leg-eris	audi-veris
	ama-vērīt	mon-uerit	leg-erit	audi-verit
P.	ama-vērīmūs	mon-uerimus	leg-erimus	audi-verimus
	ama-vērītīs	mon-ueritis	leg-eritis	audi-veritis
	ama-vērint.	mon-uerint.	leg-erint.	audi-verint.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις am, ἐν τῇ α' συζ. μετὰ τοῦ n τοῦ θέματος εἰς em μεταβαλλομένη.)

S.	amēm	monē-ām	lĕg-a-m	audi-a-m
	amēs	mone-ās	leg-a-s	audi-a-s
	amēt	mone-āt	leg-a-t	audi-a-t
P.	amēmūs	mone-āmus	leg-ā-mus	audi-ā-mus
	amētīs	mone-ātīs	leg-ā-tīs	audi-ā-tīs
	ament.	mone-ant.	leg-a-nt.	audi-a-nt.

Imperfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', ὅ' και δ' συζ. rēm, ἐν τῇ γ' ērēm.)

S.	amā-rēm	monē-rem	lēg-ē-rem	audi-rem
	ama-rēs	mone-res	leg-e-res	audi-res
	ama-rēt	mone-ret	leg-e-ret	audi-ret
P.	ama-rēmūs	mone-remus	leg-e-remus	audi-remus
	ama-rētīs	mone-retis	leg-e-retis	audi-retis
	ama-rent.	mone-rent.	leg-e-rent.	audi-rent.

Perfectum.

(Κατάληξις ērim εἰς τὴν ὀριστικὴν τοῦ παρακ. προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S.	amā-vērīm	mon-uerim	lēg-erim	audi-verim
	ama-vērīs	mon-ueris	leg-eris	audi-veris
	ama-vērīt	mon-uerit	leg-erit	audi-verit
P.	ama-vērīmūs	mon-uerīmus	leg-erīmus	audi-verīmus
	ama-vērītīs	mon-uerītis	leg-erītis	audi-verītis
	ama-vērīnt.	mon-uerīnt.	leg-erīnt.	audi-verīnt.

Plusquamperfectum.

(Κατάληξις issēm εἰς τὴν ὀριστ. τοῦ παρακ. προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S.	amā-vissēm	mon-uissēm	lēg-issēm	audi-vissēm
	ama-vissēs	mon-uisses	leg-isses	audi-visses
	ama-vissēt	mon-uisset	leg-isset	audi-visset
P.	ama-vissēmūs	mon-uissēmūs	leg-issēmūs	audi-vissēmūs
	ama-vissētīs	mon-uissetis	leg-issetis	audi-vissetis
	ama-vissent	mon-uissent.	leg-issent.	audi-vissent.

Futurum.

S.	ama-	sim	mon-	sim	lec-	sim	audi-	sim
	tūrus,	sis	itūrus.	sis	tūrus,	sis	tūrus,	sis
	a, um	sit	a, um	sit	a, um	sit	a, um	sit
P.	ama-	simus	mon-	simus	lec-	simus	audi-	simus
	turi,	sitis	ituri,	sitis	turi,	sitis	turi,	sitis
	ae, a	sint.	ae, a	sint.	ae, a	sint.	ae, a,	sint.

Ἡ ὑποτακ. τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος ὁμοία τῇ τοῦ παρακειμένου.

C. IMPERATIVUS.

(Ἐν τῇ α', β' καὶ δ' συζ. αὐτὸ τὸ θέμα, ἐν τῇ γ' πρὸς τῷ θεματι ἔ.)

S. 2. amā καὶ	monē καὶ	lĕg-ĕ καὶ	audi καὶ
amā-to	monē-to	leg-ĭto	audi-to
3. amā-to	monē-to	leg-ĭto	audi-to
P. 2. amā-tē καὶ	monē-te καὶ	leg-ĭte καὶ	audi-te καὶ
amā-tōtē	monē-tōte	leg-ĭtōte	audi-tōte
3. ama-nto.	mone-nto.	leg-u-nto.	audi-u-nto.

D. INFINITIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', β' καὶ δ' συζ. rē, ἐν τῇ γ' ĕrē.)

amā-re.	monē-re.	leg-ĕ-re.	audi-re.
---------	----------	-----------	----------

Perfectum.

(Κατάληξις isse εἰς τὴν ὀριστ. τοῦ παρακ. προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

amā-visse.	mon-uisse.	leg-isse.	audi-visse.
------------	------------	-----------	-------------

Futurum.

S. ama- tūrum, } esse am, um }	mon- itūrum, } esse am, um }	lec- tūrum, } esse am, um }	audi- tūrum, } esse am, um }
P. ama- turos, } esse. as, a }	mon- ituros, } esse. as, a }	lec- turos, } esse. as, a }	audi- turos, } esse. as, a }

E. PARTICIPIUM.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. ns, ἐν τῇ γ' καὶ δ' ens.)

ama-ns.	mone-ns.	leg-ens.	audi-ens.
---------	----------	----------	-----------

Futurum.

(Κατάληξις ūrus εἰς τὸ ὑπτιον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ um.)

ama-turus, a. um.	mon-iturus, a. um.	lec-tui us, a. um.	audi-turus. a. um.
----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

F. SUPINUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', γ' καὶ δ' συζ. tūm, ἐν τῇ β' itūm μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ e.)

amā-tūm	mon-ĭtum	lec-tum	audi-tum
ama-tū.	mon-itu.	lec-tu.	audi-tu.

G. GERUNDIUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ ε' συζ. ndum, ἐν τῇ γ' καὶ δ' endum.)

Nom. Acc.	ama-ndum	mone-ndum	lēg-endum	audi-endum
Gen.	ama-ndi	mone-ndi	lēg-endi	audi-endi
Dat. Abl.	ama-ndo.	mone-ndo.	lēg-endo.	audi-endo.

99. II. FORMA PASSIVA.

A. INDICATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. amōr ἀγοπῶμαι amā-ris (e) amā-tūr	monē-or παραιροῦμαι monē-ris monē-tur	lēg-or ἀρα- γιγνώσκομαι lēg-ē-ris lēg-ī-tur	audi-or ἀκούομαι audi-ris audi-tur
P. amā-mūr ama-mīnī ama-ntūr.	monē-mur mone-mīni mone-ntur.	lēg-ī-mur lēg-ī-mīni lēg-u-ntur.	audi-mur audi-mīni audi-untur.

Imperfectum.

S. amā-bār ama-bāris (e) ama-bātūr	monē-bar mone-bāris (e) mone-bātūr	lēg-ē-bar lēg-e-bāris (e) lēg-e-bātūr	audi-ēbar audi-ebāris (e) audi-ebātūr
P. ama-bāmūr ama-bāmīnī ama-bantūr.	mone-bāmur mone-bāmīni mone-bantur.	lēg-e-bāmur lēg-e-bāmīni lēg-e-bantur.	audi-ebāmur audi-ebāmīni audi-ebantur.

Futurum (simplex).

S. amā-bōr ama-bēris (e) ama-bītūr	monē-bor mone-bēris (e) mone-bītūr	lēg-ā-r lēg-ē-ris (e) lēg-ē-tur	audi-ār audi-ēris (e) audi-ētūr
P. ama-bīmūr ama-bīmīnī ama-buntūr.	mone-bīmur mone-bīmīni mone-buntur.	lēg-ē-mur lēg-e-mīni lēg-e-ntur.	audi-ēmur audi-emīni. audi-entur.

Perfectum.

S. amā-sum tus, es a, um)est	mon-sum itus, es a, um)est	lec-sum tus, es a, um)est	audi-sum tus, es a, um)est
P. amā-sumus ti, estis ae, a) sunt.	mon-sumus iti, estis ae, a) sunt.	lec-sumus ti, estis ae, a) sunt.	audi-sumus ti, estis ae, a) sunt.

Plusquamperfectum.

S. amā-eram	mon-eram	lec-eram	audi-eram
tus, } eras	ītus, } eras	tus, } eras	tus, } eras
a, um } erat	a, um } erat	a, um } erat	a, um } erat
P. amā-eramus	mon-eramus	lec-eramus	audi-eramus
ti, } eratis	īti, } eratis	ti, } eratis	ti, } eratis
ae, a } erant.	ae, a } erant.	ae, a } erant.	ae, a } erant.

Futurum exactum.

S. amā-ero ⁽¹⁾	mon-ero	lec-ero	audi-ero
tus, } eris	ītus, } eris	tus, } eris	tus, } eris
a, um } erit	a, um } erit	a, um } erit	a, um } erit
P. amā-erimus	mon-erimus	lec-erimus	audi-erimus
ti, } eritis	īti, } eritis	ti, } eritis	ti, } eritis
ae, a } erunt.	ae, a } erunt.	ae, a } erunt.	ae, a } erunt.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S. amēr	mone-ār	lēg-ār	audi-ār
amēris (e)	mone-āris (e)	leg-āris (e)	audi-āris (e)
amētūr	mone-ātūr	leg-ātūr	audi-ātūr
P. amēmūr	mone-āmur	leg-āmur	audi-āmur
amēmīni	mone-āmīni	leg-amīni	audi-amīni
amēntur.	mone-antur.	leg-antur.	audi-antur.

Imperfectum.

S. amā-rēr	monē-rer	lēg-ē-rer	audi-rer.
ama-rēris	mone-reris(e)	leg-e-reris(e)	audi-reris
ama-rētūr	mone-retur	leg-e-retur	audi-retur
P. ama-rēmūr	mone-remur	leg-e-remur	audi-remur
ama-rēmīni	mone-remini	leg-e-remini	audi-remini
ama-rentur.	mone-rentur.	leg-e-rentur.	audi-rentur.

Perfectum.

amā-)sim	mon-)sira	lec-)sim	audi-)sim
us, } sis	ītus, } sis	tus, } sis	tus, } sis
um } sit	a, um } sit	a, um } sit	a, um } sit
amā-)simus	mon-)simus	lec-)simus	audi-)simus
ti, } sitis	īti, } sitis	ti, } sitis	ti, } sitis
a } sint.	ae, a } sint.	ae, a } sint.	ae, a } sint.

(1) et amatus (monitus κτλ.) ero, eris, κτλ. λέγεται και amatus (monituro, fueris κτλ.)

Plusquamperfectum.

S. amā- tus, a,um	esset esses esset	mon- itus, a,um	esset esset esset	lec- tus, a,um	esset esses esset	audi- tus, a,um	esset esses esset
P. amā- ti, ae, a	essetis essetis essent.	mon- iti, ae, a	essetis essetis essent.	lec- ti, ae, a	essetis essetis essent.	audi- ti, ae, a	essetis essetis essent.

Ἐποτακτικὴ τοῦ μέλλοντος λείπει.

C. IMPERATIVUS.

S 2. amā-rē amā-tōr	καὶ καὶ	monē-re monē-tor	καὶ καὶ	lēg-ē-re leg-ī-tor	καὶ καὶ	audi-re audi-tor	καὶ καὶ
3. amā-tōr		monē-tor		leg-ī-tor		audi-tor	
P. 2. amā-mīnī		mone-mīnī		leg-ī-mīnī		audi-mīnī	
3. ama-ntōr.		mone-ntor.		leg-u-ntor.		audi-untor.	

D. INFINITIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ ἀ, εἶ καὶ δ' συζ. rī, ἐν τῇ γ' ī.)

amā-rī.		monē-ri.		lēg-i.		audi-ri.
---------	--	----------	--	--------	--	----------

Perfectum.

S. amā- tum, am, um	esse esse esse	mon- itum, am, um	esse esse esse	lec- tum, am, um	esse esse esse	audi- tum, am, um	esse esse esse
P. amā- tos, as, a	esse esse esse	mon- itos, as, a	esse esse esse	lec- tos, as, a	esse esse esse	audi- tos, as, a	esse esse esse

Futurum.

(Σύνθετος ἐκ τοῦ ὑπτιου καὶ τῆς παθ. ἀπαρεμφάτου τοῦ ῥήματος eo εἶμι.)

amā-tum iri.		mon-ītum iri.		lec-tum iri.		audi-tum iri.
--------------	--	---------------	--	--------------	--	---------------

E. PARTICIPIUM.

Perfectum.

(Κατάληξις ὡς εἰς τὸ ὑπτιον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ um.)

amā-tus, a, um.		mon-ītus, a, um.		lec-tus, a, um.		audi-tus, a, um.
-----------------	--	------------------	--	-----------------	--	------------------

F. GERUNDIVUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ δ' συζ. ndus, ἐν τῇ γ' καὶ δ' endus.)
ama-ndus, a, um, | mone-ndus, a, um. | leg-e-ndus, a, um. | audi-endus, a, um.

100. ῥήματα πρὸς ἄσκησιν.

α'. συζυγίας.

arāre γεωργεῖν
clamare βοᾶν
damnare καταγιγνώσκειν
donare δωρεῖσθαι
errare πλανᾶσθαι
jurare ὀμνῶναι
narrare διηγείσθαι
nunciare ἀγγέλλειν
optare εὐχέσθαι
ornare κοσμεῖν
sperare ἐλπίζειν
vocare καλεῖν.

β'. συζυγίας.

coercere περιορίζειν
debere ὀφείλειν
dolere λυπεῖσθαι
exercere ἀσκεῖν
habere ἔχειν
jacere κεῖσθαι
nocere βλαπτεῖν
parere ὑπακούειν
placere ἀρέσκειν
praebere παρέχειν
tacere σιωπᾶν
valere ἰσχύειν.

γ'. συζυγίας.

acuere ὀξύνειν
arguere αἰτιᾶσθαι
emere ὠνεῖσθαι
minuere ἐλαττοῦν
statuere ἰδρύεσθαι
tribuere νέμειν
scribere γραφείν
dicere λέγειν
ducere ἄγειν.

δ'. συζυγίας.

custodire φυλάττειν
dormire καθεύδειν
erudire ἐκπαιθεύειν
impedire ἐμποδίζειν

lenire πραΰνειν
mollire μαλάσσειν
mugire μυκᾶσθαι
nutrire τρέφειν

punire τιμωρεῖν
scire εἰδέναι
servire δουλεύειν
vestire ἐνδύειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Ἀποθετικά (deponentia).

101. Τὰ ἀποθετικά ῥήματα (deponentia), παθητικούς τύπους ἔχοντα, δὲν ἔχουσι καὶ διάθεσιν παθητικὴν, ἀλλ' ἐν ἅσασιν τοῖς χρόνοις ἐνεργητικὴν, μεταβατικὴν ἢ ἀμετάβατον. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν τύπων ἔχουσι τὰ ἀποθετικά τὸ ὑπτιον, τὸ α' θετικόν, ἀμφοτέρας τὰς μετοχὰς εἰς us καὶ usus καὶ τὴν ὑποτακτικὴν καὶ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος· ἐκ δὲ τῶν παθητικῶν δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαρέμφατον τοῦ μέλλοντος. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα.

A. INDICATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. hortor προτρέπω	vere-or αἰδοῦμαι	seqv-or ἔπιμαἰ	blandi-or κολυκεῖω
P. hortā-mur.	verē-mur.	seqv-īmur.	blandī-mur.

Imperfectum.

S. hortā-bar	verē-bar	seqv-ēbar	blandi-ēbar
P. hortā-bāmur.	verē-bāmur.	seqv-ebāmur.	blandi-ebāmur.

Futurum.

S. hortā-bor	verē-bor	seqv-ar	blandi-ar
P. hortā-bīmur.	verē-bīmur.	seqv-ēmur.	blandi-ēmur.

Perfectum.

S. hortā-tus, a, um sum	ver-itus, a, um sum	secū-tus, a, um sum	blandī-tus, a, um sum
P. hortā-ti, ae, a sumus.	veri-ti, ae, a sumus.	secu-ti, ae, a sumus.	blandī-ti, ae, a sumus.

Plusquamperfectum.

S. hortā-tus, a, um eram	ver-itus, a, um eram	secu-tus, a, um eram	blandi-tus, a, um eram
P. hortā-ti, ae, a eramus.	ver-iti, ae, a eramus.	secu-ti, ae, a eramus.	blandi-ti, ae, a eramus.

Futurum exactum.

S. hortā-tus, a, um ero	ver-itus, a, um ero	secu-tus, a, um ero	blandi-tus, a, um ero
P. hortā-ti, ae, a erimus.	ver-iti, ae, a erimus.	secu-ti, ae, a erimus.	blandi-ti, ae, a erimus.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S. hortor	vere-ar	seqv-ar	blandi-ar
P. hortē-mur.	verē-āmur.	seqv-āmur.	blandi-āmur.

Imperfectum.

S. hortā-rer	verē-rer	seqv-ērer	blandī-rer
P. hortā-rēmur.	verē-rēmur.	seqv-erēmur.	blandi-rēmur.

Perfectum.

S. hortatus, a, um sim	ver-itus, a, um sim	secu-tus, a, um sim	blandi-tus, a, um sim
P. hortati, ae, a simus.	ver-iti, ae, a simus.	secu-ti, ae, a simus.	blandi-ti, ae, a simus.

Plusquamperfectum.

S. hortatus, a, um essem	ver-itus, a, um essem	secu-tus, a, um essem	blandi-tus, a, um essem
P. hortati, ae, a essemus.	ver-iti, ae, a essemus.	secu-ti, ae, a essemus.	blandi-ti, ae, a essemus.

Futurum.

S. hortatūrus, a, um sim	ver-itūrus, a, um sim	secu-tūrus, a, um sim	blandi-tūrus, a, um sim
P. hortaturi, ae, a simus.	ver-ituri, ae, a simus.	secu-turi, ae, a simus.	blandi-turi, ae, a simus.

C. IMPERATIVUS.

S. 2. hortā-re xxi hortā-tor	verē-re xxi verē-tor	seqv-ēre xxi seqv-itor	blandi-re xxi blandi-tor
3. hortā-tor	verē-tor	seqv-itor	blandi-tor
P. 2. hortā-mini	verē-mini	seqv-imini	blandi-mini
3. hortā-ntor.	verē-ntor.	seqv-untor.	blandi-untor.

D. INFINITIVUS.

Praesens.

hortā-ri.	verē-ri.	seqv-i.	blandi-ri.
-----------	----------	---------	------------

Perfectum.

S. hortatum, am, um esse	ver-itum, am, um esse	secu-tum, am, um esse	blandi-tum, am, um esse
P. hortatos, as, a esse.	ver-itos, as, a esse.	secu-tos, as, a esse.	blandi-tos, as, a esse.

Futurum.

S. hortaturum, am, um esse	ver-iturum, am, um esse	secu-turum, am, um esse	blandi-turum, am, um esse
P. hortaturos, as, a esse.	ver-ituros, as, a esse.	secu-turos, as, a esse.	blandi-turos, as, a esse.

E. PARTICIPIUM.

Praesens.

horta-ns. | vere-ns. | seqv-ens. | blandi-ens.

Perfectum.

hortā-tus, a | ver-itus, a, | secū-tus, a, | blandi-tus,
um. | um. | um. | a, um.

Futurum.

horta-turus, a, | ver-iturus, a, | secu-turus, | blandi-turus
um. | um. | a, um. | a, um.

F. SUPINUM.

1. hortā-tum | ver-itum | secū-tum | blandi-tum
2. hortā-tu. | ver-itu. | secu-tu. | blandi-tu.

G. GERUNDIUM.

Nom., Acc. hortā-ndum | vere-ndum | seqv-endum | blandi-endum
Gen. hortā-ndi | vere-ndi | seqv-endi | blandi-endi
Dat., Abl. hortā-ndo. | vere-ndo. | seqv-endo. | blandi-endo.

F. GERUNDIVUM.

hortā-ndus, a, | ver-endus, | seqv-endus, | blandi-endus,
um. | a, um. | a, um. | a, um

ΣΗΜ. Ῥήματα τινα, ἐν τῷ ἐνεστώτι ἔχοντα ἐνεργητικούς τύπους, ἐν τῇ μετοχῇ τοῦ παρακειμένου καὶ τοῖς μετὰ ταύτης συνθέτοις χρόνοις ἔχουσι παθητικούς μὲν τύπους, ἐνεργητικὴν δὲ διάθεσιν. Καλοῦνται δὲ ταῦτα ἡμιαποθετικά (semideponentia) καὶ εἶνε τὰ ἐξῆς: *audeo, ausus sum, audēre το ο λ μ ᾱ ν· gaudeo, gavīsus sum, gaudēre χαίρειν· soleo, solūtus sum, solēre εἰωθέναί· fīdo, fīsus sum, fidēre πεποιθέναί.*

102. Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν.

α'. συζυγίας.

arbitrari	κρίνειν (νομίζειν)	meditari	μελετᾶν
comitari	παρακολουθεῖν, προπέμπειν	mirari	θαυμάζειν
imitari	μιμείσθαι	osculari	φιλεῖν (τῷ στόματι)
lamentari	θρηνεῖν	praedari	ληΐζεσθαι
		venari	θηρεῖν.

β'. συζυγίας.

liceri ὠνεῖσθαι (ἐν δημοπρασίᾳ) | tueri τηρεῖν.

γ'. συζυγίας.

fruor, frūitus (ἢ fructus) sum, frui καρποῦσθαι	mōrior, mortuus sum, mori ἀποθνήσκειν
fungor, functus sum, fungi ἐκτελεῖν (πράττειν ἀρχὴν)	pascor, pastus sum, pasci νέμεσθαι (ἀμετάβ.)
vehor, vectus sum, vehi ὀχεῖσθαι	q̄veror, q̄vestus sum, q̄veri μέμφεσθαι
loq̄vor, locūtus sum, loq̄vi λόγους ποιεῖσθαι	sēq̄vor, sēcūtus sum, sēq̄vi ἐπεσθαι.

δ'. συζυγίας.

largiri ἐπιδαφιλεύεσθαι	partiri διανέμεσθαι
mentiri ψεύδεσθαι	potiri κύριον γίγνεσθαι
moliri βία κινεῖν, μηχανᾶσθαι	sortiri κληροῦσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῆς κλίσεως τῶν ῥημάτων.

103. Οἱ παρακειμενοὶ εἰς avi, evi καὶ ivi μετὰ τῶν ἀπ' αὐτῶν παραγομένων τύπων πάσχουσιν ἐνίοτε συναίρεσιν·

α') οἱ μὲν εἰς avi, ἐπομένου s ἢ r· οἶον amāsti, amāstis, amārunt ἀντὶ amavisti, amavistis, amaverunt· amāram κτλ. ἀντὶ amaveram κτλ., amāro κτλ. ἀντὶ amavero κτλ., amārim κτλ. ἀντὶ amaverim κτλ., amāssem κτλ. ἀντὶ amavissem κτλ., amāsse ἀντὶ amavisse.

β') οἱ δὲ εἰς evi ὡσαύτως, ἐπομένου s ἢ r· οἶον nēsti, nēstis, nērunt ἀντὶ nevisti, nevistis, neverunt· decresse ἀντὶ decrevisse κτλ.

γ') οἱ δὲ εἰς ivi ὡσαύτως ἐπομένου s· οἶον audīsti, audīstis, audissem, audisse ἀντὶ audivisti, audivistis, audivissem, audivisse. Ἐπομένου δὲ r, ἀποβάλλεται μόνον τὸ v· οἶον audieram, audiero, audierim, ἀντὶ audiveram, audivero, audiverim.

104. Ἀντὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εἰς erunt ὑπάρχει ἕτερος τύπος ἥττον εὐχρηστος εἰς ēre· οἶον amavēre, docuēre κτλ. ἀντὶ amaverunt, docuērunt κτλ. (1).

(1) Ἐν τῷ δευτέρῳ τύπῳ (ēre) οὐδέποτε ἀποβάλλεται τὸ v.

105. Τέσσαρα ῥήματα, τὸ dicere λέγειν, ducere ἄγειν, facere ποιεῖν καὶ ferre φέρειν, ἀποβάλλουσιν ἐν τῷ ἐνικῷ ὅ' προσώπῳ τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ τὸ ε' οἶον dic, duc, fac καὶ fer. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ σύνθετα αὐτῶν οἶον benedic, educ, perfer, calēfac. Τὰ σύνθετα ὁμῶς τοῦ facere, ἄτινα μεταβάλλουσι τὸ α τοῦ θέματος εἰς ι, φυλάττουσι τὸν κανονικὸν τύπον οἶον τοῦ conficere ἢ προστακτικὴ εἶνε confice, τοῦ perficere perfice.

106. Πεντεκκίδεκα ῥήματα τῆς τρίτης συζυγίας ἔχοντα πρὸ τῆς καταλήξεως τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος βραχὺ ι ἀποβάλλουσιν αὐτό, ὅταν ἔπηται ἕτερον ι ἢ βραχὺ e μετὰ r, δηλ. ἐρ- οἶον ἐνεστώτῳ τῆς ὀριστικῆς capio, capis, capit, capimus, capitis, capiunt. Πρατατικὸς τῆς ὑποτακτικῆς caperem κτλ. Παθητ. ἐνεστώτῳ τῆς ὀριστικῆς capior, caperis κτλ. (ἀλλ' ὁ μέλ- λων capiar, capiēris, διότι ἔπεται μακρὸν e). Ἀποθετικόν ἐνε- στώτῳ τῆς ὀριστικῆς morior, moreris, moritur κτλ. Προστα- κτικὴ morere, moritor, moritor, morimini, moriuntor. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς αἱ καταλήξεις εἶνε κανονικαὶ ὡς ἐν τῷ legere καὶ seqvi.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶνε τὰ ἐξῆς: capio λαμβάνω, facio ποιῶ, jacio ἵημι, βάλλω, cupio ἐπιθυμῶ, sodio ὀρύττω, fugio φεύ- γω, lacio ἐφέλω, δελεάζω, pario γεννῶ, qualio σείω, rapio ἀρπάζω, sapio χυμὸν ἢ γεῦμα ἔχω, specio σκοπῶ, ὀρῶ, καὶ τὰ ἀποθετικά morior θνήσκω, patior πάσχω καὶ gradior βαδίζω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ἀνώμαλα ῥήματα.

107. Ἀνώμαλα ῥήματα (*verba anomala*) ὀνομάζονται κατ' ἐξοχὴν ὅσα δὲν σχηματίζουσι μόνον τὸν παρακειμενον καὶ τὸ ὑπιον ἀνωμάλως, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τύποις ἀποκλι- νουσι τοῦ ὁμαλοῦ σχηματισμοῦ. Τούτων εὐχρηστότατα εἶνε ἐκτὸς τοῦ sum (βλ. ΚΕΦ. ΙΣΤ') τὰ ἐπόμενα.

Α') Possum δύναμαι.

108. Τὸ ῥῆμα possum, σύνθετον ὄν ἐκ τοῦ pot (potis δύ- τος) καὶ sum, κλίνεται ὡς τὸ sum μετὰ τῶν ἐπομένων μ.

μεταβολῶν· α') ἐκ τοῦ potesse ἐγένετο posse· β') ἐκ τοῦ pot-sum ἐγένετο possum· καὶ γ') potui ἐκ τοῦ potfui.

INDICATIVUS.

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S.	pos-sum pōt-ēs pot-est		pos-sim pos-sis pos-sit
P.	pos-sūmus pot-estis pos-sunt.		pos-simus pos-sitis pos-sint.

Imperfectum.

S.	pot-eram pot-eras pot-erat		pos-sem pos-ses pos-set
P.	pot-erāmus pot-erātis pot-erant.		pos-sēmus pos-sētis pos-sent.

Futurum.

S.	pot-ero pot-eris pot-erit		
P.	pot-erīmus pot-erītis pot-erunt.		λείπει.

Perfectum.

S.	pot-ui pot-uisti pot-uit		pot-uērim pot-ueris pot-uerit
P.	pot-uimus pot-uistis pot-uērunt (ēre).		pot-uērīmus pot-uerītis pot-uerint.

Plusquamperfectum.

S.	pot-uēram pot-ueras pot-uerat		pot-uissem pot-uisses pot-uisset
P.	pot-uērāmus pot-uērātis pot-uērant.		pot-uissēmus pot-uissētis pot-iussent.

Futurum exactum.

S.	pot-uēro pot-ueris pot-uerit	ὁμοία τῇ τοῦ παρακειμένου.
P.	pot-uerīmus pot-uerītis pot-uerint.	

INFINITIVUS.

Praesens.

pos-se.

Perfectum.

pot-uisse.

Ἡ προστακτικὴ λείπει. Ἡ δὲ μετοχὴ τοῦ ἐνεστώτος potens εἶνε ἐν χρήσει μόνον ὡς ἐπίθετον=δυνατός.

B') Volo βούλομαι, nolo οὐ βούλομαι, malo προτιμῶ.

109. Τὸ μὲν nolo εἶνε σύνθετον ἐκ τοῦ non καὶ volo, τὸ δὲ malo ἐκ τοῦ magis καὶ volo (mavolo, malo).

INDICATIVUS.

Praesens.

S.	vōlo vīs vult	nōlo non vis non vult	mālo mavis mavult
P.	volūmus vultis volunt.	nolūmus non vultis nolunt.	malūmus mavultis malunt.

Imperfectum.

S.	volēbam, as, at	nolēbam, as, at	malēbam, as, at
P.	volebamus κτλ.	nolebamus κτλ.	malebamus κτλ.

Futurum.

S.	volam, es, et	(nolam), es, et	(malam), es, et
P.	volēmus κτλ.	nolēmus κτλ.	malēmus κτλ.

Perfectum.

S.	volui, isti κτλ.	nolui, isti κτλ.	malui, isti κτλ.
----	------------------	------------------	------------------

Plusquamperfectum.

S.	voluēram, as κτλ.	noluēram, as κτλ.	maluēram, as κτλ.
----	-------------------	-------------------	-------------------

Futurum exactum.

S.	voluēro, is κτλ.	noluēro, is κτλ.	maluēro, is κτλ.
----	------------------	------------------	------------------

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S.	vēlim velis velit	nōlim nolis nolit	mālim malis malit
P.	velīmus velitis velint.	nolīmus nolitis nolint.	malīmus malitis malint.

Imperfectum.

S.	vellem, es, et	nollem, es, et	malle, es, et
P.	vellēmus, ētis, ent	nollēmus, ētis, ent.	mallēmus, ētis, ent.

Perfectum.

S.	voluērim, is, it	noluērim, is, it	maluērim, is, it
P.	voluerīmus κτλ.	noluerīmus κτλ.	maluerīmus κτλ.

Plusquamperfectum.

S.	voluīsem, es, et	noluīsem, es, et	maluīsem, es, et
P.	voluīssēmus κτλ.	noluīssēmus κτλ.	maluīssēmus κτλ.

IMPERATIVUS.

λείπει.	S. 2.	nolī και nolito	λείπει.
	3.	nolito	
	P. 2.	nolite και nolitōte	
	3.	nolunto.	

INEINITIVUS.

Praesens.

velle.	nolle.	malle.
--------	--------	--------

Perfectum.

voluisse.	noluisse.	maluisse.
-----------	-----------	-----------

PARTICIPIUM.

Praesens.

volens.	nolens.	λείπει.
---------	---------	---------

Γ') *Es eīmi.*

110. Τὸ εο, iŋi, itum, ire κλίνεται τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν· μόνον δὲ ὁ ἐνεστώς καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγοι τύποι εἶνε ἀνώμαλοι.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

INDICATIVUS.

CONJUNCTIVUS.

	<i>Praesens.</i>					
S.	eo,	is,	it		eam,	eas, eat
P.	imus,	itis,	eunt.		eāmus,	eātis, eant.

	<i>Imperfectum.</i>					
S.	ibam,	as,	at		irem,	ires, iret
P.	ibāmus,	ātis,	ant.		irēmus,	irētis, irent.

	<i>Futurum.</i>					
S.	ibo,	ibis,	ibit		iturus, a,	um sim κτλ.
P.	ibīmus,	ibītis,	ibunt.			

IMPERATIVUS.

S.	2. ī καὶ	ito
	3. ito	
P.	2. ite καὶ	itōte
	3. eunto.	

INFINITIVUS.

<i>Praes.</i>	ire.
<i>Perf.</i>	ivisse ἢ isse.
<i>Fut. S.</i>	iturum, am, um esse.
<i>P.</i>	ituros, as, a esse.

PARTICIPIUM.

<i>Praes.</i>	iens, euntis, euntem κτλ.		ituri, itu.
<i>Fut.</i>	itūrus, a, um.		

SUPINUM.

GERUNDIUM.

eundum κτλ.

GERUNDIVUM.

eundus, a, um.

111. Ὡσαύτως δὲ κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα: abeo ἀπειμι, adeo πάρειμι, exeo ἐξειμι, in eo εἴσειμι, pereō ἀπόλλυμαι, praetereo παρέρχομαι, prodeō πρόειμι, redeō ἐπάρειμι, subeo ὑπέρχομαι, ἐπιχειρῶ. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ταῦτα ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦτου παραγώγοις τύποις ἀποβάλλουσι συνήθως τὸ ν· οἶον abii, abieram κτλ. Μόνον δὲ τὸ ambio περιπορεῖσθαι κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν.

Δ') Fero, tuli, latum, ferre fero.

112. Τὸ ῥῆμα fero ἔχει παρακ. tuli καὶ ὑπτ. latum ἐξ ἄλλων θεμάτων· τὰ δὲ ἄλλα κλίνεται ὁμοκλῶς κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων τῶν ἐπομένων.

ACTIVUM.

Praesens Indicat.

S.	fēro.	fers,	fert		fēror,	ferris, fertur
P.	ferimus,	fertis,	ferunt.		ferimur,	ferimini, feruntur.

PASSIVUM.

Imperfect. Coniunct.

S. ferrem, ferres, ferret		ferrer, ferrēris, ferretur
P. ferrēmus, ferrētis, ferrent		ferrēmur, ferremīni, ferrentur.

Imperativus.

S. 2. fer καὶ ferto		S. 2. ferre καὶ fertor
3. ferto		3. fertor
P. 2. ferte καὶ fertōte		P. 2. ferimini
3. ferunto.		3. feruntor.

Infinit. Praes.

ferre. | ferri.

Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ τύποι παράγονται κανονικῶς ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων καὶ κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν· οἷον ἀπὸ τοῦ *fero fut feram, es ferar, ēris conj. praes. feram, as ferar, āris* ἀπὸ τοῦ *tuli plusquam. tuleram, tulissem* ἀπὸ τοῦ *latum partic. perfecti καὶ fut. latus, laturus*.

113. Ὡσαύτως δὲ κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα· οἷον *circumfēro περιφέρω, antefero προφέρω, προτιμῶ* κτλ.—Τὸ *aufero ἀφαιροῦμαι* ἐγένετο ἐκ τοῦ *ab (abs) καὶ fero καὶ ἔχει abstuli, ablatum, auferre*.—Τοῦ *suffero ὑποφέρω, ὑπομένω, γενομένου* ἐκ τοῦ *sub καὶ fero, ὑπαρκαίμενος* καὶ τὸ ὑπτιον εἶνε σπανίως ἐν χρήσει· οἱ δὲ τύποι *sustuli, sublatum ἀνήκουσι* συνήθως εἰς τὸ *tollo* ὡς *παρκαίμενος* δὲ *χρησιμεύει* τὸ *sustinui*.

E) Fio γίγνομαι.

114. Τὸ ῥῆμα *fio, factus sum, fiēri* εἶνε ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτοῦ παθητικὸν τοῦ *facio, feci, factum, facere* ποιῶ.

INDICATIVUS.

CONIUNCTIVUS.

Praesens.

S. fio,	fis,	fit		fiām,	fias,	fiat
P. fimus,	fitis,	fiunt.		fiāmus.	fiātis,	fiant.

Imperfectum.

S. fiēbam,	as,	at		fiērēm,	es,	et
P. fiēbāmus,	ātis,	ant.		fiērēmus,	ētis,	ent.

Futurum.

S. fiām,	fies,	fiet		
P. fiēmus,	fiētis,	fient.		λείπει.

IMPERATIVUS.

S. 2. fi

P. 2. fite.

INFINITIVUS.

Praes. fieri. | *Perf.* factum, am, um esse. | *Fut.* factum iri.

115. Ἡ μετοχή τοῦ παρακειμένου factus καὶ τὸ δεῦτερον θετικὸν faciendus παρελήφθησαν ἐκ τοῦ facio. Ἀπὸ τοῦ factus δὲ σχηματίζονται οἱ παράγωγοι τύποι ὅλως ὁμαλῶς: factus sum, eram, ero, sim, essem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Ἑλλιπῆ ῥήματα (*Verba defectiva*).

116. Τῶν ἑλλιπῶν ῥημάτων ἀξιουνημονευτότατα εἶνε τὰ ἐξῆς: α') coepi ἠρξάμην. β') meminī μέμνημαι. γ') nōvi οἶδα. δ') ōdi μισῶ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶνε παρακειμένοι ἔχοντες (πλὴν τοῦ coepi) ἐνεστῶτος σημασίαν. Τὸ δὲ nōvi κυρίως εἶνε παρακειμενὸς τοῦ nosco καὶ σημαίνει ἔγνωκα, οἶδα. Κλίνονται δὲ ὡς ἐξῆς:

INDICATIVUS.

Perfectum.

S. coepi, coepisti κτλ.	memīni, meministi κτλ.	nōvi, novisti κτλ. (nosti)	ōdi, odisti κτλ.
----------------------------	---------------------------	----------------------------------	---------------------

Plusquamperfectum.

S. coepēram, coeperas κτλ.	meminēram, memineras κτλ.	novēram, noveras κτλ.	odēram, oderas κτλ.
-------------------------------	------------------------------	--------------------------	------------------------

Futurum exactum.

S. coepēro, coeperis κτλ.	meminēro, mimineris κτλ.	novēro, noveris κτλ.	odēro, oderis κτλ.
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	-----------------------

CONJUNCTIVUS.

Perfectum.

S. coepērim, coeperis κτλ.	meminērim, mimineris κτλ.	novērim, noveris κτλ.	odērim, oderis κτλ.
-------------------------------	------------------------------	--------------------------	------------------------

Plusquamperfectum.

S. coepissem, coepisses κτλ.	meminissem, meminisses κτλ.	novissem (nossem), novisses κτλ.	odissem. odisses κτλ.
---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------------	--------------------------

IMPERATIVUS.

λείπει.	S. 2. memento P. 2. mementote	λείπει.	λείπει.
---------	----------------------------------	---------	---------

INFINITIVUS.

<i>Perf.</i> coepisse.	meminisse.	novisse(nosse).	odisse.
<i>Fut.</i> coepturum. am,umesse.	λείπει.	λείπει.	osurum,am um esse.

PARTICIPIUM.

<i>Perf.</i> coeptus, a, um.	λείπει.	λείπει.	(osus, a, um)
<i>Fut.</i> coepturus, a, um.			osurus, a, um.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

Ἀπόσωπα ῥήματα (verba impersonalia).

117. Τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων τὰ συνηθέστατα εἶνε τὰ ἐπόμενα

A') Τὰ κατάστασιν τοῦ περιέχοντος ἀέρος σημαίνοντα· οἶον
pluit ὄει, ningit χιονίζει, grandinat πίπτει χάλαζα, fulgū-
rat, fulminat ἀστράπτει, tonat βροντᾷ.

B') Ῥήματα τινα τῆς δευτέρας συζυγίας
libet ἀρέσκει, libuit καὶ libitum est.
licet ἔξεστι, licuit καὶ licitum est.
misereat καὶ miseretur (οἶον me m. = οἰκτείρω), miseritum est.
oportet δεῖ, oportuit.

piget (οἶον me p. = δυσχεραίνω), piguit καὶ pigitum est.

poenitet μεταμέλει, poenituit.

puDET (οἶον me p. = αἰδοῦμαι), puduit καὶ puditum est.

taedet (οἶον me t. = ἀσῶμαι, ἀηδίζομαι), pertaesum est.

deceat πρέπει, decuit.

dedecet οὐ πρέπει, dedecuit.

ΣΗΜ. Τὰ ἀπρόσωπα κλίνονται κανονικῶς καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἐνε-
στῶτος καὶ παρακειμένου παραγώγοις τύποις, δὲν ἔχουσι δὲ οὔτε προστακτι-
κὴν, οὔτε ὑπιτιον, οὔτε μετοχὴν. Αἱ δὲ μετοχαὶ τινῶν ῥημάτων, libens
πρόθυμος, licens ἐλεύθερος, ἀχ κλίνωτος, pudens αἰδέμων,
pudibundus αἰσχυντηλός, κτλ. ἐγένοντο ἐπιθέτα. Ἡ δὲ προστα-
κτικὴ τῶν ἀπρόσωπων ἀναπληροῦται διὰ τῆς ὑποτακτικῆς· οἷον pudeat
te αἰδέσθητι.

Γ') Ῥήματά τινα ἐν ὠρισμένῃ τινὶ σημασίᾳ εἶνε ἀπρόσωπα ἄλ-
λως προσωπικά ὄντα· οἷον intērest καὶ rēfert μέλει μοι, δια-
φέρει μοι, appāret δὴλόν ἐστι, constat ὁμολογεῖται, expēdit
συμφέρει, condūcit συντελεῖ, praestat κρεῖττόν ἐστι, restat
ὑπολείπεται, accēdit προστίθεται, προσέτι, καὶ δὴ, juvat καὶ
delectat εὐφραίνει, liqvet σαφές ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Ἐπιρρήματα (Adverbia).

118. Τὰ ἐπιρρήματα εἶνε διττά·

Α'. Πρωτότυπα (*adverbia primitiva*)· οἷον cur διὰ τί; fere-
schedόν, vix μόλις, satis ἢ sat ἄλι, sic καὶ ita οὕτω, tum
τότε, nunc νῦν, saepe πολλάκις, cras αὔριον.

Β') Παράγωγα (*adverbia derivata*), σχηματιζόμενα ἀπὸ
ἄλλων λέξεων διὰ τινῶν ὠρισμένων καταλήξεων ὡς ἐξῆς·

α') Ἐπιρρήματα εἰς ἑ σχηματίζονται ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ με-
τοχῶν εἰς us, a, um καὶ ἀπὸ ἐπιθέτων εἰς er, a um, τιθεμένου
μακροῦ e ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς i· οἷον altus-altē,
pulcher-pulchrē.

β') Ἐπιρρήματα εἰς iter καὶ ter σχηματίζονται ἀπὸ ἐπιθέτων
καὶ μετοχῶν τῆς τρίτης κλίσεως, τῶν καταλήξεων τούτων τιθε-
μένων ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς is. — Μόνον δὲ τὰ εἰς ns
καὶ rs (γεν. rtis) λήγοντα σχηματίζουσι τὰ ἐπιρρήματα αὐτῶν
εἰς ter, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἰς iter· οἷον par-pariter, sim-
plex-simpliciter, elegans-eleganter, solers-solenter.

γ') Ἐπιρρήματα εἰς im σχηματίζονται ἀπὸ ῥημάτων, ἀντὶ τῆς
τοῦ ὑπιτιοῦ καταλήξεως um τιθεμένης τῆς καταλήξεως im· οἷον.

nomino (nominatum) nominatim ὀνομαστί, privo (privatum) privatim ἰδίᾳ.

δ') Ἐπιρρήματα εἰς itus σχηματίζονται ἀπὸ ὀνομάτων, τῆς καταλήξεως ταύτης ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς τιθεμένης. Σημαίνουνσι δὲ κινήσιν ἀπὸ τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ θέματος· οἷον coelum coelitus οὐρανῶθεν, fundus funditus θεμελιῶθεν.

Γ'. Ἐπιρρήματα ἀνταποδιδόμενα ἢ ἀνταποδοτικά (adverbia correlativa). Τὰ μὲν τούτων εἶνε πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα. καὶ διαίρουνται εἰς ἐρωτηματικά (interrogativa), ἀναφορικά (relativa), δεικτικά (demonstrativa), καὶ ἀόριστα (indefinita).

<i>Interrog.</i>	<i>Relativa.</i>	<i>Demonstrat.</i>	<i>Indefinita.</i>
ubi? ποῦ;	ubi οὐ, ὅπου ubiubi { ὅπου- ubiuncque { δήποτε ὅπου ἴην	ibi ἐνταῦθα ibidem ἐν τῷ αὐτῷ	alicubi ποῦ ubique { ἀμοῦ γέ ubivis { που, παν- ubilibet { ταχοῦ
unde? πόθεν;	unde ὅθεν, ὁπόθεν undeunde { ὅθεν- undeuncque { ὁπό- θεν, ὁ- ποθεν δήποτε	inde ἐντεῦθεν indidem ἐκ τοῦ αὐ- τοῦ (τόπου)	alicunde ποθεν undique { ἀμόθεν undivis { γέ ποθεν, undelibet { πανταχο- θεν
quo? ποῖ;	quo οἶ, ὅποι quouquo { οποῖδη- quouuncque { ποτε, ὁ- ποῖδη- ποτοῦν	eo αὐτόσε (ταύτῃ) eodem εἰς τὸ αὐτό	aliquo ποῖ quovis { ἀμοῖ γέ quolibet { ποῖ, παν- ταχόσε
qua? πῆ;	qua ἧ, ὅπη quaque { ὀπηδῆ- quaqueuncque { ποτε, ὁ- πηδῆ- ποτοῦν	ea τῆ, ταύτῃ eadem τὴν αὐτὴν ὁδόν, τὸν αὐ- τὸν τρόπον	aliqua πῆ quavis { ἀμῆ γέ quolibet { πῆ, παν- ταχῆ.

Σύγκρισις τῶν ἐπιρρημάτων.

119. Σύγκρισιν ἐπιδέχονται μόνον τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ με-
τοχῶν παραγόμενα ἐπιρρήματα εἰς e καὶ ter. Καὶ τὸ μὲν συγ-
ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ριτικὸν ἐπίρρημα εἶνε τὸ αὐτὸ τῷ οὐδετέρῳ συγκριτικῷ ἐπιθέτῳ, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου μεταβολῇ τῆς καταλήξεως us εἰς e· οἶον alte, altius, altissime· eleganter, elegantius, elegantissime· bene, melius, optime· male, pejus, pessime.

120. Πάντων τῶν λοιπῶν ἐπίρρημάτων ἐπιδέχονται σύγκρισιν μόνα τὰ ἐπόμενα·

diu πολλὸν χρόνον	diutius	diutissime
saepe πολλάκις	saepius	saepissime
nuper ἠνωστὶ	ἄνευ συγκριτικοῦ	nuperrime
satis ἄλις	satius μᾶλλον	ἄνευ ὑπερθετικοῦ
temperi ἐγκαίρως	temperius	ἄνευ ὑπερθετικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

Προθέσεις (Praepositiones).

121. Τῶν προθέσεων αἱ μὲν συσχετίζονται μετ' αἰτιατικῆς, αἱ δὲ μετ' ἀφαιρετικῆς, αἱ δὲ μετ' αἰτιατικῆς ἅμα καὶ ἀφαιρετικῆς.

A') Προθέσεις μετ' αἰτιατικῆς.

ad παρά, πρὸς (μετ' αἰτιατ.).	δοτ.), ἐπὶ δυνάμεως, οἶον
apud παρά (μετὰ δοτ.).	penes me est ἔστιν ἐν ἐμοί).
ante πρό.	per διὰ (μετὰ γεν.).
adversus καὶ adversum πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἐναντίον.	pone ὀπισθεν, ὀπίσω.
cis καὶ citra ἐπὶ τὰδε, ἐντός.	post μετὰ (μετ' αἰτ.), ὀπισθεν.
circa καὶ circum περὶ (μετ' αἰτ.).	praeter πλὴν, παρὰ (μετ' αἰτ.).
contra ἐπὶ ἢ πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἀντικρῶ.	prope παρὰ (μ. δοτ.), πλησίον.
erga εἰς, πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἐπὶ φιλικῆς κινήσεως.	propter ἕνεκα.
extra ἔκτός.	secundum κατὰ (μετ' αἰτ.).
infra ὑπό, ὑποκάτω.	supra ὑπέρ, ὑπερθεν.
inter ἐν, μεταξὺ.	trans πέραν.
intra ἐντός.	versus πρὸς (μετ' αἰτ.). Αὕτη ἐπιτάσσεται καὶ μόνον μετὰ ὀνομάτων πόλεων συντάσσεται· οἶον Romam versus· ἄλλως δὲ αἰεὶ μετὰ τῆς προθ. ad ἢ in· οἶον in Italiam versus.
juxta πρὸς (μετὰ δοτ.), πλησίον.	ultra πέραν.
ob διὰ (μετ' αἰτιατ.), ἕνεκα.	
penes παρὰ (μετὰ δοτ.), ἐπὶ (μετὰ	

B') Προθέσεις μετ' αφαιρετικῆς.

a, ab καὶ abs ὑπό, ἀπό· a πρό συμφώνων, ab πρό φωνέντων καὶ τοῦ h, ἐνίοτε δὲ καὶ πρό συμφώνων (οὐδέποτε ὁμως πρό τοῦ m καὶ v), abs μόνον πρό τῆς ἀντωνυμίας te, ἀντί ταύτης δὲ καὶ a te.

absque χωρίς (ἀπηρχαιωμένη).

coram ἐνώπιον.

cum σύν. Μετὰ τῶν προσωπικῶν καὶ ἀνκφορικῶν ἀντωνυμιῶν συντασσομένη ἢ cum ἐπιτάσσεται, μετὰ μὲν τῶν πρώτων πάντοτε, μετὰ δὲ τῶν δευτέρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· οἶον mecum, quocum.

de ἀπό, ἐκ (ἄνωθεν), περὶ (μετὰ γεν.).

e καὶ ex ἐκ (ἐνδοθεν, ἐκείθεν)· e πρό συμφώνων, ex πρό φωνέντων καὶ συμφώνων.

proae ἔμπροσθεν, ἐνεκα, πρὸς (μετ' αἰτ. = ἐν συγκρίσει πρὸς)

pro πρό, ἀντί, ὑπέρ (μετὰ γεν.), κατὰ (μετ' αἰτιατ.).

sine ἄνευ.

tenus μέχρι. Αὕτη ἐπιτάσσεται· οἶον Turo tenus μέχρι Ταύρου.

Γ') Προθέσεις μετ' αἰτιατικῆς ἅμα καὶ αφαιρετικῆς.

in μετ' αἰτιατικῆς μὲν = εἰς, μετ' ἀφαιρετικῆς δὲ = ἐν.

sub ὑπό, ἐπὶ χρόνου δὲ = περὶ, ὑπό· οἶον sub vesperum περὶ τῆν ἑσπέραν.

super συνήθως μὲν μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ τε στάσεως = ὑπὲρ (μετὰ γεν.), καὶ ἐπὶ κινήσεως = ὑπὲρ (μετ' αἰτ.)· μετ' ἀφαιρετικῆς δὲ συντασσομένη = περὶ (μετὰ γεν.).

subter ὑπό, συνηθέστερον μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἐπὶ στάσεως καὶ ἐπὶ κινήσεως ἢ μετ' ἀφαιρετικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Σύνδεσμοι (Conjunctiones).

122. Οἱ σύνδεσμοι εἶνε διττοί, παρατακτικοὶ καὶ ὑποτακτικοί.

